

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 13
Kovo - March 30, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

NIJOLĖS SADŪNATĖS PRISIMINIMAI

Tavo gailestingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas

(Ps. 22, 6)

10.—

PRAVOSLAVIŲ KALINIŲ VARGAI

(Jos kapo niekas nežinos)
Antra pravoslavų kankinė — tai 1980 gegužės 26 kanclageryje mirusi Kireeva Irina Andreevna, gimusi 1912. Baba Ira, ją taip vadinome, buvo labai nuosirdi, jautri, visada pasirėngusi kitoms patarnauti, paguosti, pavaišinti. Ji sirgo sunkia vėžio liga.

Prieš mirtį beveik pusmetį ją laikė konclagerio ligininėje, kur ji visiškai išseko, bet mirti ji namus jos neišleido. Visas gi kriminalistes, kai nebegagydomos, išleidžia namo — aktyruoja. Baba Ira iškeliauo pas Viešpatį konclageryje, ir jos kapo taip pat niekas niekada nežinos. Politikalinių kūnus užkasa slapta, ant rankos užriša tik kalinio bylos numerį, kurį užrašo ir ant kuolelio — palaidojimo vietos. Nėra nei vardo, nei pavardės, vien bylos numeris. Ir užėiti į tas kapines tegali tik pareigūnai, čekistai. Apie tai man papasakojo mus saugoję kareiviai.

(Kareivių užuojauta)

Dalis kareivių, patys patyrę daug neteisybės ir žiaurumo kareivinėse, ėmė mus užjausti ir net gerbti, nors jiems teigėdavo, jog mes esame baisiausios nusikaltėlių... Jie stebėjosi neteisybe, sakydami, kad geriausi žmonės uždaryti konclageriuose, o visų didžiausi nusikaltėliai ir moraliniai iškrypėliai užima

viršininkų postus. Taip iš tikrųjų ir yra.

(Prižiūrėtojos sudegino kaldrą)

Pravoslavė kankinė Chvatkova Aleksandra Akimovna, g. 1906, buvo labai ligota, antrą kartą teista už tikėjimą, išbuvusi daug karceryje už tai, kad, kaip visos pravoslavės protesto ženklai, kad neteisingai nuteisė, konclageryje nedirbo priverstinio darbo.

Ilgai kankinimai — šaltis ir badas pakirto jos jėgas, labai skaudėjo visi sąnariai, dažnai galvą, aukštą kraujo spaudimas, buvo labai išblyškusi, išsekusi ir visą laiką šalo. Ji su kitom senutėm iš senų šimtasūlių pasisuiavo šiltesnius apsiklojimus — kaldras, kurias greit prižiūrėtojos atėmė ir sudegino. "Tešala, tesikankina, ne į kurortą atvažiuo!..." — kaip visada, tyčiojosi jos.

Apsikloti visoms duodavo po vieną ploną medvilninę antklodę, lyg storą paklodę. Visoms būdavo šalta, naktys Mordovijos vėsios, net vasarą, rudenį ir pavasarį dar ir drėgna, į žiemą labai menkai teapkūrendavo, tad labiausiai šalo liginės senutės pravoslavės. Tik jos visas kankas labai kantriai pakeldavo ir sakydavo: "Kuo griežčiau, tuo brangiau!"

1982 pabaigoje babą Jurą Chvatkovą išvežė į nutrėmimą į Kazachstaną. Laiško iš jos negavau, nes jau buvau Vilniuje, ir mano beveik visus laiškus konfiskuodavo KGB. Apie ją parašė kiti, o adreso iki šiol neturiu.

Tepadedu jai ir visiems nepalūžti meilėje Gerasis Dievas!

Kankinė pravoslavė Volkova Klavdija Grigorjevna — gim. 1907. Baba Klava labai rami, tyli ir gera senutė. Kai mane atvežė į konclagerį, teko kurį laiką miegoti virš jos. Lovos dviejų aukštų, geležinės, labai nepatogios. Kai vertiesi ant kito šono, juda ne tik viršutinė, bet ir apatinė lova, į kurią viršutinė įsistato. Ir atvirksčiai — kai verčiasi ant kito šono kalinys apatinėje lovoje, juda viršutinė, o tas labai vargina, išbudina.

Baba Klava niekada nesiskųdavo, kai aš palubėje, dūsdama dėl deguonio trūkumo, vartydavai lyg žuvis išmesta ant kranto. Ji daug laiko skirdavo nuosirdžiai maldai.

(Slapta bendra malda)

Kartais visos pravoslavės, susirinkusios kur nors nuošaliname kamputyje, imdavo tyliai giedoti. Išmokusi prie jų prisidėdavau ir aš. Pasijusdavau lyg šventovėje beesanti, taip gera ir giedra sieloje tapdavo.

Ne veltui sakoma, kad bendra malda pasiekia dangų. Melstis keliom kartu konclageryje negalima. Mus dažnai išvaikydavo, bet mes vėl ir vėl susirinkdavome garbinti ir dėkoti Dievui už Jo meilę mums nusidėjėlėms.

Bendra malda — tai vienos iš šviesiausių ir džiugiausių valandų konclageryje.

(Nepaliko ramybėje)

Pravoslavė kankinė Volkova Anastasija Andreevna — gim. 1908. Abi Volkovos ne giminės, tik bendrapavardės. Buvo abi kartu nuteistos ir kartu abi išėjo iš konclagerio. Baba Nastia liginė, nesveikos rankos ir kojos, bet labai darbšti, gražiai siuvinėdavo. Kadangi abi Volkovos

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Jordano karalius Hussein, nusivylęs JAV vedama politika Artimuose Rytuose, pareiškė, kad JAV vienašališkai remdamos Izraelį, yra netekusios tarpininkui privalomo pasitikėjimo ginčam tarp Arabų ir Izraelio spręsti. Izraelio įtaka yra tiek įsigalėjusi Amerikoje, kad jos vyriausybė nusilenkia kiekvienam Izraelio diktavimui, ir dėl to nesą jokios vilties pasiekti bet kurių susitarimų.

Prezidentas Reagan pareiškė, kad JAV yra labai nusivylusios tokiu Jordano karaliaus pareiškimu, nes toks karaliaus nusistatymas pakenks taikos įgyvendinimui Art. Rytuose.

JAV ir 23 kitos pramoninės valstybės įteikė J.T. Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) gen. direktoriui Amadou-Mahter M' Bow savo pageidavimus, kurie turėtų būti įgyvendinti, kad JAV atšauktų savo nusistatymą pasitraukti iš šios organizacijos. Pageidavimai reikalauja, kad būtų pakeista organizacijos balsavimo sistema, svarstant jos biudžetą ir kontroliuojant organizacijos išlaidas taip, kad daugiausia jos lėšų sudedančios valstybės turėtų didesnę įtaką ir kad organizacijos svarstomieji reikalai neturėtų būti supolitinti.

Libano religinių ir politinių grupių vadai Šveicarijой vykusią konferenciją ir šį kartą negalėjo pasiekti susitarimų dėl Libano ateities ir jo vyriausybės sudarymo būdo. Tarpininkaujant Sirijai ir Saudi Arabijai, konferencijos dalyviai sudarė komitetą šiais klausimais toliau tartis.

Europos bendrosios rinkos valstybių galvos per dvi dienas nepajėgė išlyginti atsiradusių nesutarimų dėl Britanijos griežto reikalavimo grąžinti iš jos įmokėto įnašo 1.5 bil. dol. ir dėl rinkos nuolat augančių išlaidų žemės ūkio gaminių kainom palaikyti.

Sov. S-gą apėmė jos mirusio prezidento Andropovo garbimo karštingė. Prie Volgos esantis Rybinsk miestas Stalino laikais buvo pavadintas Ščerbakov. Chruščiovas grąžinęs senąjį vardą. Dabar miestas pavadintas Andropov. Be to keli kiti miestai savo gatves, pastatus ir mokyklas pavadino Andropovo vardu.

Prieš Nikaragvos vyriausybės kovą už partizanai užminavo svarbiausią Nikaragvos Corinto uostą, ir jame buvę Panamos prekybinius laivus ir Olandijos uosto gilinimo laivus sprogius minų buvo labai apgadinti. Taip pat sunkiai sugadintas ir Sov. S-gos tanklaivis Dulker ir sunkiai sužeisti 5 jūrininkai.

Šveicarijos parlamento žemieji rūmai priėmė įstatymą, reikalaujantį, kad Šveicarija pasidarytų J.T. nariu. Šį įstatymą turės dar priimti aukštieji rūmai ir visi gyventojai jam pritarti balsavimu.

Lenkijos primas kardinolas Josef Glemp, nepaisydamas gyventojų protesto ir badavimo, nesutiko grąžinti į nuošalią parapiją iškeldinto kunigo Mieczyslaw Nowak.

P. Afrikos min. pirmininkas P.W. Botha ir Mozambiko marksistinis prezidentas Samora Machel pasirašė nepuolimo sutartį, kuri turėtų užbaigti partizaninį karą ir pradėti ūkinį bendradarbiavimą.

Sov. S-goj prie Uzbekistano miesto Buchara įvyko stiprus žemės drebėjimas.

DIDĖJA BAŽNYČIOS PERSEKIOJIMAS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 60

Palleka teisę kentėti ir tylėti
1983 gegužės 17 į Kauno Kurių išklausti Religinių reikalų tarybos įgaliotinio Petro Anilionio pamokymų buvo sukvietti Kauno arkivyskupijos ir Vilkaiviškio vyskupijos dekanai ir vicedekana.

Įgaliotinio kalba sukosi apie praeitų metų liepos-spalio mėnesiais tarybinei valdžiai atsiųstus Lietuvos kunigų pareiškimus. Pareiškimų svarstyti į Lietuvą vasario mėnesį buvo atvykę atsakingas darbuotojas iš Maskvos Religijų tarybos. Čia jis susitiko ir kalbėjosi su Lietuvos vyskupais, lankėsi Kunigų seminarijoje, o pasikalbėti su dekanais įgalioto P. Anilionį.

Kadangi pareiškimų, siųstų iš įvairių Lietuvos vyskupijų, reikalavimai analogiški, P. Anilionis darė išvadą ir tvirtino, kad juos inspiravo vienas centras. Susirinkimo pradžioje įgaliotinis pacitavo tarybinės konstitucijos 50-tą straipsnį, kuriame rašoma, kad LTSR piliečiams garantuojama sąžinės laisvė išpažinti bet kurią religiją arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą.

P. Anilionis iš kailio nėrėsi, įrodinėdamas, kad vien už tai, jog dvasininkai ir tikintiesiems leidžiama praktikuoti religinius kultus, jie privalo tylėti, kai ideologiniai darbuotojai veda ateistinę propagandą, nes priešingu atveju, įgaliotinio žodžiais tariant, jau būtų pažeista ateistų sąžinės laisvė.

Kažkas yra pasakęs: "Vilkui avelę leista papjauti, o pjaunamai avelėi neleista nė bliauti". Šitokį principą įgyvendina ir "demokratiškiausioji" pasaulyje tarybinė konstitucija, užgarrantavusi ateistinei propagandai laisvę, davusi teisę ateistams griauti religiją visomis moderniausiomis priemonėmis, kai tuo tarpu tikintiesiems, kurie sudaro Lietuvos gyventojų daugumą, palikta teisė tyliai kentėti.

Būkite nuolankūs

P. Anilionis priekaištavo susirinkusiems dekanams dėl, jo manymu, pareiškime panaudoto netinkamo tono, galinčio užgauti tokius didelius KP CK veikėjus, kaip P. Griškevičių, Šepetį ir jį patį — RRT įgaliotinį. Jo kalboje buvo nuolat kartojama: "Neprovokuokite! Nekonfliktuokite padėties! Prievara nieko nelaimėsite!" P. Anilionis piktinosi dėl "LKB Kronikoje" (Nr. 54) išreikštos minties, jog "Lietuvai reikia vyskupų, kurie sugebėtų eiti su tikinčia tauta į kalėjimus, lagerius, net mirti, o ne tokių, kurie stabdytų iš apačios prasidėjusį dvasinį atgimimą". 1982 rugsėjo 2 Vilniaus arkivyskupijos kunigų tarybos kreipimasi į Vyskupus Anilionis pavadino sužūlėjusios neapykantos pasiveržimu, mat kreipimesi teigiama, kad "nuolaidžiavimas ateistinei valdžiai yra didelė skriauda Bažnyčiai".

Kai viskas priklauso valstybei

Toliau P. Anilionis nagrinėjo kunigų pareiškimuose esantį sakinį: "Neturime teisės vyskupijų ir parapijų valdymo atiduoti civilinės valdžios sudarytiems komitetams". Čia įgaliotinis pareiškė, kad socialistinėje santvarkoje bažnyčios, jų turtas, meno ir kultūros vertybės yra suvalstybtos, tad jų savininkė yra valstybė. Ji nustato sąlygas, kaip tikintieji tuo valstybės turto gali naudotis kulto reikalams. Išvardijo 14

Kauno arkivyskupijos ir 2 Vilkaiviškio vyskupijos parapijas, kurios delsia pasirašyti sutartis su valstybe, ir pagrasino, kad jos gali užsitraukti didelių nemalonumų.

Piktinasi, kam pagerbė kalinius

Savo kalboje pacitavęs kunigų pareiškimo sakinį: "Mes įpareigoti skelbti Evangeliją pamokslais ir katekizacija", Anilionis labiausiai puolė tas bažnyčias, kuriose buvo pagerbti iš kalinimo vietų grįžę politiniai kaliniai ir jiems buvo leista tarti žodį susirinkusiems tikintiesiems.

Dėl vaikų katekizavimo

Taip pat įgaliotinis priminė baudžiamojo kodekso straipsnį, kur nurodyta, jog vaikus katekizuoti leidžiama tik tai tėvams. Patarė tėvams įsigyti 1980 m. išleistą katekizmą ir iš jo ruošti vaikus.

"Pas mus ne Afrika ar Lotynų Amerika, kur žmonės tamsūs, pas mus skaityti moka visi", — kalbėjo įgaliotinis, — "kunigas gali tik patikrinti vaiko žinias ir nemokantį pavaryti".

Priminė, kad Lietuvoje kasmet apie 50,000 vaikų prileidžiama pirmos išpažinties ir komunijos. Tik nepamask, kur šandien tėvai galėtų įsigyti katekizmo knygelę, išleistą prieš trejus

metus ir išdalintų per vieną kitą savaitę.

Kunigams neileis važinėti

Kunigų pareiškime sakoma, kad kunigas įpareigotas ne tik savo aptarnaujamoms parapijoms ribose teikti sakramentus, bet, esant reikalui, liginiams ir mirštantiesiems patarnauti kiekvienoje vietoje.

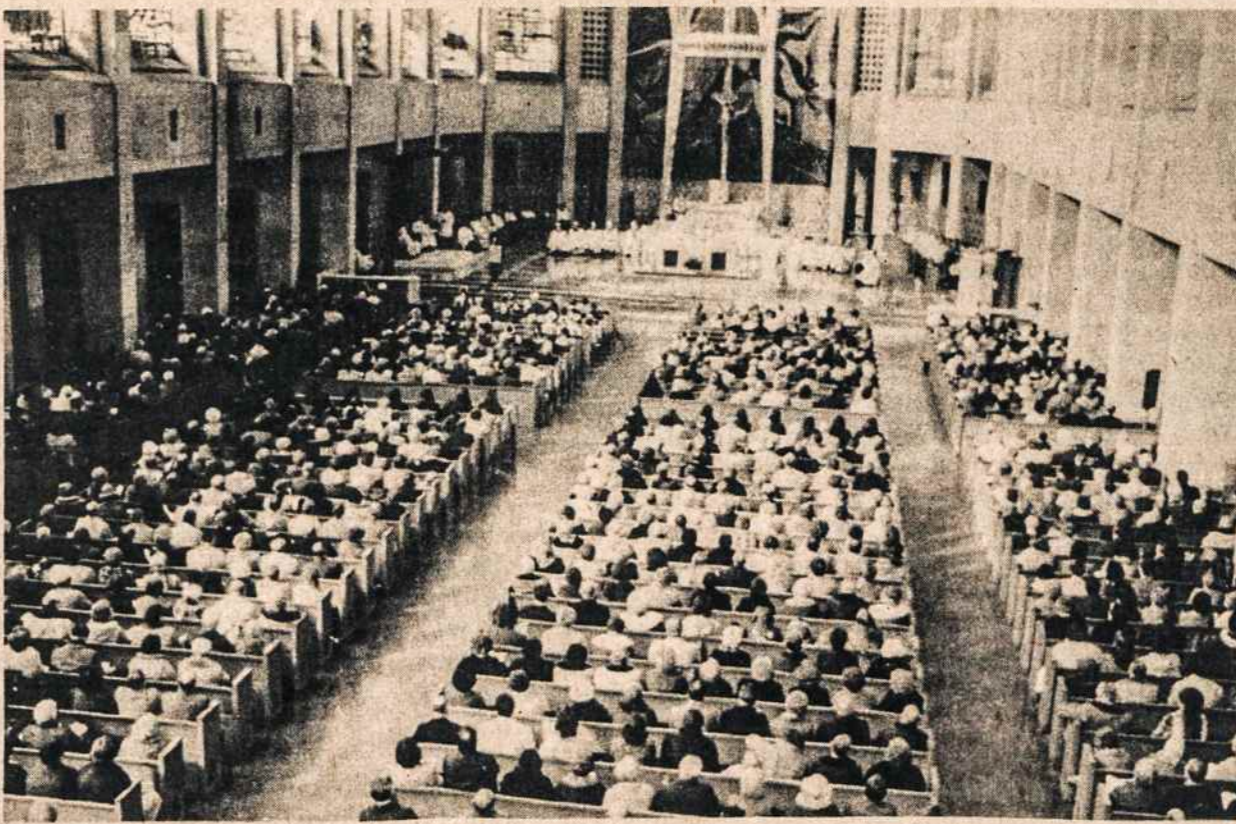
Šiuo klausimu Anilionis pareiškė, kad prie jokios valdžios kunigas nebuvo skiriamas visai valstybei, bet tik apribotai teritorijai. Patarnauti mirštančiam galima bet kur, tvirtino Anilionis, tačiau pabrėžė, kad niekas neileis važinėti po svetimas parapijas su antitarybiniais pamokslais, mitinguoti ir skelbti anarchiją (...).

Dėl Kauno kunigų seminarijos

Jau kelis dešimtmečius Lietuvos Katalikų Bažnyčia skaudžiai kenčia dėl bedieviškos valdžios kišimosi į Kauno Kunigų seminariją, todėl visiems suprantamas kunigų pareiškime prašymas ir reikalavimas panaikinti civilinės vyriausybės nustatytas kliūtis-limitą, leisti patiems vyskupams priimti kandidatus į Kunigų seminariją ir paskirti dėstytojus.

Anilionis pripažino faktą, kad Lietuvoje kunigų trūksta, ir šiuo

(nukelta į 4 psl.)

Pamaldos Hartfordo Šv. Juozapo katedroje kovo 4, minint šv. Kazimiero jubiliejų. Nuotr. A. Dziko

REZOLIUCIJA RAGINA JAV ATMESTI JALTOS SUTARTĮ

1983 lapkričio 18 Illinojaus kongresmanas Tom Corcoran Atstovų Rūmuose pristatė sutartinę rezoliuciją, raginančią JAV-es formaliai atmesti 1945 m. Jaltos sutartį. Rezoliucija pareiškia, kad 2-ojo pasaulinio karo metu JAV atstovai dalyvavo slaptuose sandėriuose, paveikusių juose neatstovautų tautų likimą. Vidurio ir Rytų Europoje Jaltos sutartis ypač siejama su "tariamą J. A. Valstybių susitaikymu su ištisų tautų pavergimu". Jaltos pasekmė busi Sovietų "įtakos sferos" sudarymas ir Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Ukrainos įjungimas į šią sferą. Pabrėžiama, kad Sovietų Sąjunga "aiškiai pažeidė ir, faktinai, niekad nesilaikė pozityviųjų Jaltos požiūrių, kaip pav. laisvų rinkimų garantijos".

Vasario 2 Sen. Robert W. Kas-

ten, Jr. (Wisc.) Senate pristatė panašią rezoliuciją, prijungiant lenkų egžilines vyriausybės memorandumą, raginantį atmesti Jaltos sutartį. (Elta)

LAISVĖ VILIOJA

Pabėgėlių srautui iš komunistų valdomo Rytų Berlyno į Vakarų sustabdyti matomai jau nebeįmanoma vienos mūrinės sienos, kuri buvo pastatyta beveik prieš 25 metus Rytų Berlynui nuo Vakarų izoliuoti. Greita senosios mūro sienos, kuri yra vadinama gėdos siena, komunistinė Rytų Vokietijos valdžia dabar pradėjo statyti antrą aukštą gelžbetoninę sieną nuo garšiuojo Brandenburgo vartų Potsdamo, aikštės kryptimi.

Naujoji siena yra penkių metrų aukščio. Naująją sieną sta-

tančius darbininkus, kaip praneša užsienio spauda, prižiūri šimtai Rytų Vokietijos milicininkų, bijodami, kad ir šie darbininkai, vakarinės Berlyno dalies sugundyti, nebandytų pabėgti į laisvę.

Si pagunda matomai neaplenkia nė pačių saugotojų-milicininkų. Užsienio spauda praneša, kad du darbininkus saugoję Rytų Vokietijos milicininkai, pasinaudodami naujos mūro sienos statybos darbų sukeltu triukšmu ir netvarka pasienyje su Vakarais, nepastebėti perėjo demarkacijos liniją ir laimingai pasiekė laisvę vakarinėje Berlyno dalyje. Laisvė vilioja ir milicininkus.

(K.L.)

Nato ir Varšuvos pakto valstybės Vienoj atnaujino pasitarimus dėl abipusio kariuomenės ir paprastų ginklų sumažinimo.

Prezident Reagan gegužės 2 numato Aliaskoj susitikti su po piežium Jonu Paulium II.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Aleksandras Guzevičius-Gudaitis (1908 - 1969) kaitik karui pasibaigus buvo pavergtos Lietuvos NKVD viršininkas ir vykdė masinius žmonių trėmimus ir kelis ilgus romanus. Tačiau, neturėdamas literatūrinio talento, A. Guzevičius sugalvoto, neturinio duomenų realiam gyvenime, propagandinio turinio ir scheminių veikėjų nepajėgė pakelti į meninę plotmę. Dėlto visa jo kūryba yra menkavertė subejektivistinė publicistika. O vis dėlto A. Guzevičius dabartinėje Lietuvoje yra įtrauktas į mokyklų programas, jo raštai pakartotinai leidžiami, net smulkūs rašteliai

surenkami į toms ir spausdinami, kai gerom knygom trūksta popieriaus. Štai ir 50,000 egz. tiražu "Vaga" išleido A. Guzevičiaus laiškus ir pasikalbėjimus su žurnalais. Tai tokia "kultūrinė" tikrovė okupuotoje Lietuvoje. A. Guzevičius-Gudaitis tebėra tarp garbinamųjų.

— Kitas Lietuvos komunistų garbinamas dievaitis tebėra rašytojas Petras Cvirka. Šis bent turėjo rašytojo talentą. Jo raštai pakartotinai leidžiami. Šių metų pradžioje "Vaga" išleido naujos jo raštų serijos du toms (abu po 30,000 egz.). Pirmame tome išspausdinta: "Saulėleidis Nykos valsčiuje", "Kasdienės istorijos" ir "Ąžuolo šaknys", antrame tome — satyrinis romanas "Frank Kruk".

— Prie nuolatos spausdinamų priklauso ir Juozas Baltušis. Jo raštų aštuntam tome išspausdintas autobiografinis atsiminimų "Su kuo valgyta druska" tęsinys.

— Maskvoje yra leidžiamas literatūros žurnalas vengrų kalba — "Tarybinė literatūra". 1983 metų to žurnalo nr. 9 paskirtas lietuvių literatūrai. Įvadinį straipsnį žurnalui parašė Rašytojų sąjungos pirmininkas A. Maldonis. Išspausdinta apščiiai ištraukų iš lietuvių beletristų kūrybos: iš J. Baltušio, H. Korsakienės, J. Avyžiaus, M. Sluckio, K. Sajos, R. Graniausko, S. Šaltenio, J. Apučio, Jst. Marcknkevičiaus, T. Kondroto. Lietuvių poezijai žurnale atstovauja A. Baltakis, J. Dabulskis, S. Geda, S. Jonauskas, J. Kalinauskas, M. Karčiauskas, R. Keturakis, J. Macevičius, A. Maldonis, Jst. Marcinkevičius, M. Martinitaitis, E. Matuzevičius, E. Mie-

želaitis, A. Mikuta, V. Šimkus, J. Strielkūnas, J. Vaičiūnaitė ir A. Žukauskas. Išspausdinta ir literatūros vertintojų keli išsamesni straipsniai: V. Bučio, V. Kubiliaus, J. Lankučio, V. Kazakevičiaus, M. Sluckio. Taip pat įdėtos rašytojų nuotraukos ir trumpos biografinės ir bibliografinės žinios. Kūrinis ir straipsnius į vengrų kalbą išvertė keliolika vertėjų, mokančių lietuvių ir vengrų kalbas.

— Mokslų kandidato laipsnui gauti disertaciją iš menotyros Maskvos konservatorijos apgyne Vilniaus konservatorijos dėstytoja K. Tamulytė. Jos tema "Muzikos kalbos vystymasis lietuvių kamerinėje instrumentinėje kūryboje". Jos oponentai buvo rusai profesoriai. Žinoma, ir pati disertacija turėjo būti parašyta rusiškai. Taip rusų kalba primetama lietuviams, pradėdant nuo vaikų darželių, baigiant universiteto studijomis.

— Vasario 1 mirė Vilniaus universiteto profesorius Petras Užkalnis. Buvo gimęs 1907. Mokėsi Kalvarijos progimnazijoje ir Marijampolės gimnazijoje. Dėl komunistinės veiklos pateko į kalėjimą. Ilgą laiką gyveno Sov. Rusijoje. 1946 buvo paskirtas Vilniaus universiteto profesorium rusų literatūrai dėstyti. Dėstomą kursą šiek tiek paplėtė — nagrinėjo Sov. Sąjungos "brolisų tautų" literatūrą. Daugiausia dėmesio skyrė gudų tarybinei literatūrai. Vertingiausias jo darbas laikomi — Sov. Sąjungos literatūros žemėlapis ir Sov. Sąjungos rašytojų atlasas. P. Užkalnis buvo vienas

ištikimų okupantų tarnų, vienas rusinimo įrankių.

— Sausio pradžioje Palangoje buvo suorganizuotas architektų seminaras, į kurį suvažiavo architektų atstovai iš visos Sov. Sąjungos. Buvo kalbama apie pastatų interjero architektūrą. Daugumas pranešėjų buvo lietuviai. Buvo kalbama apie vidaus dekoravimą, baldus, vitražus.

— Kompozitorių namuose naujų muzikos kūrinių perklausose susipažinta su T. Makačino sonata vargonams, T. Matulionio styginiu kvartetu, K. Kabelio vokaline muzika, J. Juozapaičio ir V. Juozapaičio dainomis, A. Remezso sonata vargonams.

— Marijampolės rajone esąs senas Liudvinavo miestelis, kuriame yra įsikūręs Žemaitės vardo kolchozas, numatytas pagrindinai perplanuoti, pertvarkyti. Tam reikalui buvo paskelbtas konkursas, kuriame dalyvavo 16 architektų. Paskirtos dvi antrosios ir trys trečiosios premijos.

— Dar vienas paminklas okupantų taktininkui. Šilutės rajone yra mažas Saugų miestelis. Jame įsikūręs kolchozo centras. Pirmasis to prievartinio kolchozo pirmininkas buvo kažkoks Martynas. Tas žmogus, matyt, buvo labai veiklus okupantų taktininkas, kad Lietuvos partizanai turėjo jį nubauti mirinti. Dabar tas Martynas paskelbtas sovietiniu didvyriu, o liaudies meistras V. Lomsargio iš ąžuolo išdrožta Martyno skulptūra "puošia" Saugų kolchozo laukus.

Pr. N.

PRAVOSLAVIŲ KALINIŲ VARGAI

(atkelta iš 1 psl.)

(Jauniausia kalinė)

Ir jauniausia iš pravoslavų — kalinė Usojeva Nadežda Michailovna — gim. 1942. Teista už tą patį, kaip ir visos pravoslavės — eilėraščių platinimą, 6 m. griežto režimo konclagerio ir 3 m. nutrėmimo. Ji, kaip ir visos pravoslavės konclageryje, protesto ženklais nedirbo priverstinio darbo ir už tai per visus 6 metus buvo kankinama karceryje ir kalėjime. Į konclagerį ją atveždavo tik kelioms dienoms ar savaitėm, ir vėl išveždavo kankinti badu ir šalčiu.

Nadė visiškai išsekusi, pilkai blyškia oda aptraukti kauliukai, bet visada labai rami ir giedri, išstas valandas, kur pasislėpus nuo žmonių kamputyje, praleisdavo nuoširdžioje maldoje. Ir kai po kelių dienų "poilsio" vėl ateidavo kalinių prižiūrėtoja su piktdžiugišku pasitenkinimu pranešti, kad Nadė šiandien išveža į karcerį, ji ramiai susiruošdavo ir, maloniai nusišypsčius prižiūrėtojai, kartu su ja išeidavo iš mūsų konclagerio naujai kankynei.

Tik Gerasis Dievas gali žmogui duoti tokių antžmoniškų jėgų ir meilės savo kankintojams! Nutrėmimo neturėjo, po konclagerio jas abi priglaudė pas save geri žmonės Gorkio mieste.

Bet "humaniškiausia" sovietų valdžia nepalikto ligonių se-

nučių ramybėje, ir jos buvo priverstos iškelti kitur.

(Išizadėjo jos vyras)

Pravoslavė kalinė Kulovševa Glafira Lavrentjevna — gim. 1924. Kai ją suėmė, liko nepilnametės dukros ir vyras — partijos narys. Jis gundė ją, kad pasmerktų savo pažūras; tada ją išleis į laisvę. Nepalūžo. Tada vyras jos atsižadėjo, nelankė ir jai nepadėjo, o sau susirado kitą moterį.

Glafira visiems atleido, nuolat su ašaromis melddavosi, buvo labai nuolanki. Sirgo sąnarių uždegimu — poliartritu, labai prakaituodavo, daug kentėjo, bet niekad nesiskundė, o vis šypsodavosi ir už viską dėkodavo Dievui. Po konclagerio 3 metus vargo Sibire nutrėmimo, o dabar sugrįžo pas savo motiną.

(Visą laiką kankino karceryje)

Pravoslavė kalinė Sokolova Tatjana Michailovna — gim. 1933. Labai tyli ir nuoširdi. Sirgo diabetu, skrandžio ir vidurių negalavimais, dideliais galvos skausmais. Nežiūrint jos labai silpnos sveikatos, vien už tai, kad atsisakė dirbti priverstinį darbą, buvo visą laiką kankinama karceryje ir griežto režimo kalėjimo kameroje. Kai ją išveždavo 3 ar 6 mėn. į kalėjimą, man ji palikdavo savo lovą apačioje. Dabar ji jau sugrįžo pas savus.

(Patamavo visom kalinėm)

Pravoslavė kalinė Aliošina Ekaterina Petrovna — gim. 1912. Baba Katia švelni, tyli, vis besišypsanti, sumaniai visoms kalinėms sutaisydavo avalynę, patarnaudavo sergančioms, nuoširdžiai meldavosi. Dabar ji sugrįžo pas savus.

(Daug metų iškankinta karceryuose)

Pravoslavė kalinė Semionova Marija Pavlovka — gim. 1923. Ji teista trečią kartą už tą pačią "antisovietinę" veiklą. Kalinama jau 20 metų su viršum. Daug metų iškankinta karceryuose. Švelni, tyli, glogojo balandžius, juos lesino neiškepusia duona, kuri likdavo pavalgis. Turėjo meninių gabumų — gražiai lipdydavo. Daug meldavosi.

1982 kartu su baba Jura Chvatkova išvežė į nutrėmimą į Kazachstaną.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
IŠTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA —
GAUSI PARODŲ SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privaziavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KĒLIONĖS
Į LIETUVĄ

MOKĒTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Savaitės įvykiai

Nikaragos karininkai patvirtino, kad ginkluoti Kubos kariniai patarėjai lydi Nikaragos kariuomenės dalinius į kautynes, bet jose nedalyvauja.

Libijos karo lėktuvai numetus bombų į Sudano Omdarman miestą, JAV prezidentas pasiuntė į Egiptą du elektroninės žvalgybos lėktuvus Sudano erdvei sekti ir tarėsi su Egiptu dėl Sudano aprūpinimo ginklais.

Angolos prezidentas Jose Eduardo dos Santos Kuboje tarėsi su prezidentu Castro dėl Kubos kariuomenės iš Angolos atitraukimo sąlygų. Buvo sutarta, kad Kuba pasitrauks tik tada, kai Pietų Afrika atitrauks savo karius iš pietinės Angolos ir sutiks su J.T. rezoliucija dėl jos pasitraukimo iš Namibijos.

Prezidentas Reagan, įsaudamas didelę Kongreso opoziciją, atsiėmė savo siūlymą parduoti Jordanui ir Saudi Arabijai priešlektuvinių raketų.

Britanija, Vokietija ir kitos valstybės painformavo UNESCO gen. direktorių, kad jos numato 1984 pabaigoj persvarstyti savo dalyvavimą organizacijos veikloj.

Pasitraukus iš demokratų partijos kandidatų į prezidentus senatoriui John Glenn, beliko tik trys varžovai: buv. viceprezidentas Walter Mondale, sen. Gary Hart ir Rev. Jessie Jackson.

Brazilijai, Rumunijai, Peru ir Marokui negalint grąžinti Amerikos bankam 431 mil. dol. skolos, šią sumą turėjo bankam sumokėti šias paskolas garantavusi JAV vyriausybė.

JAV įspėjo Libiją, kad galės kilti rimti pasekmės, jei Libija bandys trukdyti į Egiptą pasiųstų elektroninės žvalgybos lėktuvų veiklą.

Amerikos žydų holokosto komisija, kuriai vadovavo buv. Aukšč. teismo teisėjas Arthur J. Goldberg, po dvejus metus trukusių tyrimų vėl priėjo išvadą, kad Amerikos žydų organizacijos nedarė to, ką galėjo padaryti Europos žydnam nuo su-naikinimo gelbėti.

Švenčiant Vasario 16, Wilkes-Barre, Pa., burmistras pasirašo specialią proklamaciją. Iš k.: Lietuvos vyčių 143 kuopos pirm. Anne Challan, burmistras Thomas McLaughlin, Lietuvos vyčių atstovė Nellie T. Bayoras ir Helen Butsavage. Stovi iš k.: Al. Boris, Paul Lauer, prof. Vaclovas Romanas, Leo Butsavage, kun. Petras J. Ališauskas, Frank Nadwoodney, Leonardas Pallis, Joseph Sukalaski.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Preme-
numerata metam \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiuma •
Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Balfui 40 metų!

Nei Balfu steigėjai, nei rėmėjai, nei tie, kurie buvo sušelpę, netikėjo, kad toji organizacija — Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas — Balfas — išsilaikys 40 metų. Bet taip yra — Balfas kovo 25 minėjo 40 metų sukaktį. Illinois valstybės sekretoriato įstaigoje įregistruotas 1944 balandžio 1.

Balfas įsikūrė Antrojo pasaulinio karo metu. Pirmojo pasaulinio karo patirtis parodė, kad reikia rūpintis nuo karo nukentėjusių šalpa. Ir po pirmojo pasaulinio karo į Lietuvą buvo siunčiama įvairi pagalba. Važiavo ir žmonės. Gi Antrasis pasaulinis karas buvo dar didesnis. Dar daugiau žmonių buvo išblokšta iš tėvynės, kentėjo vargą. Pabėgėlių reikalas ir jų šalpa rūpinosi pati Amerika, tuo metu jau karaujanti šalis.

Lietuviam rūpėjo Lietuvos ir lietuvių šalpa. Jau 1943 spalio 22 Alto veikėjų iniciatyva su Lietuvos konsulo dr. Petro Daužvardžio talka Morrison viešbutyje Chicagoje buvo sukvietas įvairių lietuvių šalpos fondų atstovų pasitarimas ir buvo sudaryta bendrojo šalpos fondo statuto komisija.

Nuo pirmojo pasitarimo iki įsiregistravimo Balfu organizatoriai atliko daug paruošiamųjų darbų. Tarėsi Washingtono su valdžios pareigūnais šalpos reikalą. Tarėsi ir savo tarpe.

Balfu pagrindinių organizatorių tarpe randame šiuos asmenis: Leonardą Šimutį, Antaną Olį, kun. Juozą Končią, Juozą Laučką, kun. Igną Albavičių, kun. Pranciškų Jurą, kun. Joną Balkūną, kun. Norbertą Pakalnį, dr. Pijų Grigaitį, Mykolą Vaidylą, Fortunatą Bagočių, Nadą Rastenį, J. Grišį, Matą Viniką ir kitus.

1944 kovo 25 Chicago Morrison viešbutyje susirinko per 20 asmenų, kurie atstovavo Kunigų Vienybei, Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijai, Tautinei Sąjungai, Sanđarai, socialistam,

Lietuvių Katalikų Susivienijimui, Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

Susirinkę priėmė fondo statutą ir išrinko 21 direktorių. Pirmieji direktoriai buvo: kun. dr. J. Končius, kun. Ig. Albavičius, kun. J. Balkūnas, J. Laučka, E. Paurazienė, E. Sumienė, L. Šimutis, Ant. Olis, St. Gegužis, N. Rastenis, dr. J. Tamošaitis, J. Tuinyla, dr. A. Zimotas, J. Smailis, J. Bacevičius, F. Bagočius, N. Gugienė, T. Matas, P. Mileris, A. Zimotas ir V. Količienė.

Ši data ir laikoma Balfu įsteigimo data. Pradžioje Balfui reikėjo gauti iš valdžios įvairius leidimus. Reikėjo ir lėšų. Buvo gauta iš National War Fund parama — 306,500 dol. Tai buvo didelis Balfu laimėjimas.

Balfu sukūrė įvairius organizacijos, žmonės įvairių pasaulėžiūrų. Jie visi sutilpo šioje organizacijoje, nes visų buvo tas pats tikslas — padėti saviesiems kenčiantiems Lietuvoje ir už jos ribų.

Pokario metais ir pati Amerikos valdžia reikalavo, kad būtų pasiūsta pagalba į Lietuvą. Bet iš to niekas neišėjo — Balfas negalėjo persiųsti paramos Lietuvos vargstantiems žmonėms, nes su tuo nesutiko okupantai — Sovietų Sąjunga. Bet kokią siunčiamą paramą jie atimdavo ir pasilaikydavo sau.

Bet pokario metais Vokietijoje ir kituose kraštuose atsirado labai daug pabėgėlių. Čia ir pasireiškė Balfu plati veikla.

Ir dabar Balfu tikslai liko tie patys — padėti varge esančiam lietuviui. Nesvarbu, kur jis būtų — Ar Lietuvoje, ar Sibire, ar gyventų Lenkijos valdomose srityse, ar būtų nublokštas į Vokietiją, ar dar į kitus kraštus. Ir čia Balfas labai sėkmingai savo uždavinį atlieka — šelpia visus lietuvius, patekusius į vargą.

Ir dar daugiau! Balfas pasirūpina naujais pabėgėliais iš So-

Po iškilmingų pamaldų Šv. Petro bazilikoje kovo 4, sekmadienį, Šv. Petro aikštėje popiežiaus laukė 100,000 maldininkų minia, tarp jų ir iš bazilikos išėję lietuviai. Į šią tarptautinę minią Šv. Tėvas, kaip paprastai, kreipėsi įvairiomis kalbomis. Didžiausiojo kalbos dalis ir čia buvo skirta Lietuvai ir lietuviams. Čia popiežiaus kalbos vertimas iš italų kalbos:

viety Sąjungos. Padėjo visokiems jūrininkams, kurie pabėgo nuo laivų ir paprašė politinio prieglobsčio. Dar šį mėnesį Balfas suteikė pagalbą tokiam jūrininkui A. Žukauskui, kuris pabėgo nuo sovietinio laivo Ispanijos teritorijoje. Balfu dėka dabar jis jau yra Chicagoje.

Pasikeitė žmonės, kurie Balfu dirbo ir jam vadovavo. Balfui ilgiai vadovavo prel. J. Končius, vėliau kun. V. Martinkus. Abu jau mirę.

1972 metais Balfu centrinė įstaiga iš New Yorko buvo perkelta į Chicago, pirmininke išrinkta Marija Rudienė. Ji ir dabar tebevadovauja Balfui.

Sveikiname Balfu šios sukakties progai Sveikiname visus dar gyvus esančius jo steigėjus, visus buvusius direktorius. Sveikiname ir dabartinę valdybą ir direktorius ir linkime nepavargti tame gražiame šalpos darbe. Jis yra labai reikalingas ir prasmingas. O visus lietuvius prašome Balfu remti. Balfas jau 40 metų, o jo uždaviniai ir paskirtis liko ta pati — šelpiti lietuvius.

Audiencijos metu pop. Jonas Paulius II laimina Grandinėles šokėjas.

POPIEŽIUS DAR KARTĄ KREIPIASI
Į LIETUVIUS MALDININKUS ROMOJ

Šiandien, minint 500 metų sukaktį nuo šv. Kazimiero mirties, dvasioje norėjau vienyti su Lietuvos vyskupais, kurie vakar prie Vilniaus Šventojo kapo pradėjo iškilmingus jubiliejinus minėjimus savo dangiškojo Globėjo garbei.

Karaliaus Kazimiero IV Jogailaičio, Lenkijos karaliaus ir didžiojo Lietuvos kunigaikščio, sūnus šv. Kazimieras savo trumpame gyvenime (gyveno tik 26-erius metus) pasižymėjo savo šviesiu tikėjimu, ištverminga malda, veiklia meile vargšams bei stokojantiems, karštumu į švenčiausiąją Mergelę Mariją. Pavyzdingu krikščioniškojo tikėjimo liudijimu ir giminytės ryšiais Šventojo gyvenimas yra susijęs su ano meto Europos pasauline ir religine istorija.

Europos vyskupų konferencijų atstovų dalyvavimu šią dieną šventėje šventėje Šv. Petro bazilikoje dėl to buvo norima pabrėžti bendrą kultūrinę bei dvasinį paveldą, kuris jungia įvairias Europos tautas; buvo norima taip pat priminti tas "krikščioniškas saknis", iš kurių per šimtmečius yra išaugusios bei subrendusios visos šio žemyno istorinės apraiškos; buvo norima, be to, išreikšti meilę, rūpestį bei solidarumą tiek Romos Bažnyčiai, tiek kitų

vietinių Europos Bažnyčių tai Dievo Tautai, kuri yra Lietuvoje.

Visiems lietuviams, kurie gyvena tėvynėje arba yra pasklidę pasaulyje reiškiu nuoširdų linkėjimą, jį palydėdamas malda, kad visada išliktų ištikimi savo Globėjo šv. Kazimiero brangiam dvasiniam paveldui; tvirti tėvų tikėjime; nepalaužiami viltyje, išsiskindę meilėje ir vienybėje su Dievu, su Bažnyčia, su broliais.

Pasveikinęs daugelį kitų grupių, kurios šį sekmadienį buvo ypač gausiai susirinkusios Šv. Petro aikštėje, Jonas Paulius II dar kartą kreipėsi į lietuvius, visą vidudienio maldos susitikimą užbaigdamas lietuvišku giesmės "Marija, Marija" posmu: "Dar vienas paskutinis žodis

mūsų labai brangiems svečiam lietuviams maldininkams:

Marija, Marija, skaisčiausia lelija,
Tu švieti aukštai danguje,
Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai...
Nes viską pas Dievą gali."

Bazilikoje, Šv. Petro aikštėje ir Romos gatvėse visų dėmesį ypač atkreipė lietuvių tautiniai drabužiai. Lietuvių jaunimą, pasipuošusį tautiniais drabužiais ir lietuves moteris pakartotinai filmavo italų valstybinė televizija ir privačių televizijos siųstuvų korespondentai.

Lietuvių jaunimo ansamblis "Grandinėle" iš Clevelando, apsuptytas tarptautinės minios, Šv. Petro aikštėje pašoko keletą tautinių šokių. Už tai buvo palydėtas entuziastiškų plojimų.

LIETUVOS ŠVENTASIS
PAGERBTAS LONDONE

Daugiau negu tūkstantis lietuvių ir kitataučių tikinčiųjų dalyvavo kovo 4 didžiojoje Londono Westminsterio katedroje surengtoje išpūdingose pamaldose Lietuvos globėjo šv. Kazimiero jubiliejaus proga.

Pamaldom vadovavo apaštališkasis pranciškus Didžiojoje

Britanijoje arkivyskupas Bruno Heim. Drauge su nuncijumi mišias koncelebravo du anglai vyskupai Konstant ir Casey bei 14 įvairių tautybių kunigų, jų tarpe Londono lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Sakevičius.

Jaudinančių pamokslų mišių metu pasakė Westminsterio katedros viceadministrorius kun. O'Donoghue. Pamokslininkas ypač jautriai kalbėjo apie gilių lietuvių tautos tikėjimą ir lietuvių praeityje patirtas ir dabar tebepatiriamas kančias, dėl to, kad troško gyventi savitu tautiniu gyvenimu ir norėjo laisvai išpažinti nuo amžių paveldėjimą religinį tikėjimą. Kokius skaudžius bandymus lietuvių tauta patiria dėl savo ištikimybės tikėjimu, kalbėjo pamokslininkas liudiją Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje aprašomi faktai. Tai tikinčiųjų tardymai ir įkalinimai, tikinčiųjų jaunimo diskriminavimas mokyklose ir universitetuose, kunigams už jų religinę veiklą keliami teisminiai procesai ir jų nuteisėjimai sunkiomis kalėjimo bausmėmis. Bet tauta nesuklumpa po sunkia kryžiaus našta. Tauta lieka stipri savo kančioje, kaip stiprus savo kančioje yra lietuviškas Rūpintojėlis. Tauta tiki į atgimimą

(nukelta į 4 psl.)

AUŠRA NAUJOS
GADYNĖS TEKAAUŠROS 100 METŲ
SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

18.—

Nors ir žadėjo daug abū gubernatoriai, nors ir prašė, kad gyventojai nusiramintų, bet buvo priešingai — revoliucija vis plėtėsi.

Beregint visame krašte prasiėjo rusiškų mokyklų ir monopolio uždarinėjimai. Buvo šalinami valdžios sekretoriai, policijos valdininkai.

Tąsyk Užnemunė buvo prijungta prie Varšuvos administracijos. Dabar Užnemunė pasiskelbė, kad prisijungia prie Lietuvos. Paskelbė taip pat, kad visi atsistatys rusam mokėti mokesčius. 1905 pabaigoje revoliucija pasiekė aukščiausią laipsnį.

Tačiau tuo metu ėmė stiprėti caro valdžia. Pirmiausia nuslopino judėjimą Rusijoje. Tada griebė ir Lietuvoje ieškoti visų revoliucionierių ir ėmė juos basti. Numalšinimui atsuntė net kariuomenės dalinius.

Vilniuje pradėjo ieškoti, kas organizavo seimą. Buvo padarytos kratos pas lietuvių veikėjus, redakcijose. Bet tikrojo seimo rengėjo ir organizatoriaus dr. Jono Basanavičiaus nepalietė. Spėjama, kad jį išgelbėjo Bulgarijos pilytybė, nes rusų valdininkai nedrįso kibti prie bulgarų piliečio.

Tuo pačiu metu dr. Jonas Basanavičius iš Bulgarijos susilaukė savo bibliotekos ir kitų svarbių daiktų. Jam atsuntė 30 dėžių su knygomis ir kitais daiktais. Tos knygos vėliau padėjo pagrindą Lietuvių Mokslo Draugijos bibliotekai.

Carinė valdžia vis stiprėjo, ir dr. Joną Basanavičių Vilniuje policija vis šaukė pasiaiškinti dėl seimo. Bijodamas patekti į policijos rankas, jis išvažiavo į Kauną. Galvojo, kad iš ten gal važiuos į užsienį. Juk buvo prates

nuolat keliauti. Kaune policija sulaukė jo bulgarinį pasą, kuris tada buvo pasibaigęs. Policija ėmė aiškinti reikalą, rinkti žinias apie asmenį ir darbus.

Gyvendamas Kaune, Basanavičius įsitraukė į lietuvių dvasininkų kovą su lenkais už lietuvių kalbos teises bažnyčiose. Tais 1906 metais jis parašė memorandumą — Apie lenkų kalbą lietuvių bažnyčiose — "De lingua polonica in ecclesiis Lithuaniae". Tą memorandumą į lotynų kalbą išvertė kun. A. Bajorinas, Saliamonas Banaitis išspausdino savo spaustuvelyje. Tais memorandumas buvo pasiūstas popiežiui, išsiuntinėtas kardinolam, arkivyskupam ir vyskupam. Tais pačiais metais dr. Basanavičius parašė ir išleido "Lietuvos lenkintojų kampanija".

Ir toliau jis savo veiklą skyrė kovai prieš lenkus. Lenkai gi tuoj sumojo, kad reikia jį priversti ir įtraukti į savo interesus. Visokiais būdais jį kvietė prisidėti prie jų judėjimų, bet Basanavičius atsakė ir toliau visur organizavo pasipriešinimą sklandančiai lenkiškai kultūrai ir visur stiprino lietuviybę.

Jis suderino savyje ir visuomeninę veiklą ir mokslą. Gyvendamas Kaune, jis pasiekė ir Suvalkiją, aplankė Marijampolę ir kitus miestelius, aplankė savo draugus ir visus ragino kovoti prieš lenkiškumą. Tuo metu caras buvo leidęs išrinkti seimą,

kaip tada vadino dūmą. Dr. J. Basanavičius ir tiem reikalą surado laiko. Kad galėtų atsispirti prieš lenkus, Kaune ragino susidėti su žydais. Jo sudarytas sąrašas iš lietuvių ir žydų laimėjo su dideliu pasisekimu.

Tuo pačiu metu Kaune jis dirbo ir bibliotekose. Ir vis tą patį — vis rinko medžiagą apie Lietuvą ir vis rūpinosi kaip kovoti su plintančiu lenkiškumu ir lenkais.

Vel grįžta į Vilnių

Tuo metu po revoliucijos, atgavus spaudą, vis labiau gyvėjo lietuvių kultūrinis gyvenimas. Viskas veržė su dideliu entuziazmu, spontaniškai. Visi norėjo judėti, veikti, kad tik šviesiau būtų Lietuvoje. Tų 1906 metų rudenį Vilniuje buvo pastatyta pirmoji opera Birutė. Kokia tai buvo šventė! Toje operoje dainavo ir Petrapilio konservatorijos jaunas studentas Kipras Petrauskas. Spektaklis įvyko miesto salėje.

Pagreičiui su muzika ėmė organizuoti ir lietuviška dailė. Susidarė komitetas surengti pirmąją lietuvių dailės parodą. Komitetas pakvietė dr. Joną Basanavičių pirmininkauti.

Ir Vilniuje pas jį lankėsi lenkų delegacija, kad jis būtų nuolaidesnis ir susitartų su lenkais. Basanavičius suprato lenkų kėslus, kad jie visada nori lietuvius apgauti. Jis ir čia išnaudojo kiekvieną progą kovai prieš len-

kus, drauge organizavo ir kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, kad lietuvis įprastų būti savo lietuviškoje aplinkoje, kad sugebėtų savo reikalus lietuviškai svarstyti. 1906 lapkričio 30 su Liudu Gira ir Pranu Klimaičiu sutarė leisti naują laikraštį "Lietuvių". Pirmas numeris pasirodė tų metų gruodžio 30.

Atidaro pirmąją dailės parodą Besiveržiančiai dinamiškai lietuvių kultūrai tada daug įtakos turėjo pirmoji dailės paroda. Iki tol juk buvo negirdėta, kad dailininkas būtų lietuvis. Jie buvo lenkai, rusai, italai. Visa dailė buvo ne lietuvių rankose. Tiem dailininkams, kurie dirbo Lietuvoje, lietuviški reikalai nerūpėjo. Jie tik rūpinosi kuo daugiau uždirbti, kad paskui galėtų kur nors kurorte (tik ne Lietuvoje) lengvai praleisti.

Štai 19 amžiaus gale ir 20 amžiaus pradžioje atsiranda lietuvių, kurie studijuoja dailę. Ir jie yra lietuviai! Jie ir toliau nori reikštis kaip lietuviai, drauge su kitais susipratusiais inteligentais savo talentu prisidėti prie lietuvių tautos subrandinimo. Tada A. Žmuidzinavičiaus, M. K. Ciurlionio ir kitų pastangom buvo suorganizuota pirmoji dailės paroda. Ji buvo atidaryta 1907 visą sausio mėnesį.

Parodos atidarymas buvo viena iš didžiausių kultūrinio šventės. Į ją suvažiavo lietuviai

(Bus daugiau)

PRIEŠ 45 METUS HITLERIS ATPLĖŠĖ KLAIPĖDĄ

Klaipėdos kraštas, 1923 sausio 15 prisijungęs prie Lietuvos, gražiai tvarkėsi. Ypač išaugo Klaipėdos uostas. Buvo pastatyta daug naujų pastatų, sandėlių, kranų, pagilintas, pagerintas uostas. Taip uoste buvo labai gyvas judėjimas.

Klaipėdos mieste Lietuva įkūrė kelias aukštąsias mokyklas — Prekybos Institutą, Pedagoginį Institutą, Konservatoriją, didelę lietuvišką gimnaziją ir ją pavadino Vytauto Didžiojo vardu.

Kai Vokietijoje įsigalėjo Hitleris, jis ėmė drebinti visą Europą, didino ir plėtė savo Reichą. Hitleris žygiavo be pasipriešinimo, nes dar niekas nebuvo pasirengęs karui. Hitleris užėmė Austriją, o 1939 metų kovo mėnesio pirmoje pusėje užėmė Čekoslovakiją. Įvykis buvo didelis ir jaudinantis. Čekoslovakija buvo geriausiai ginkluota Europos valstybė, turėjo moderniausius ginklus, bet pasipriešinti neišdrįso.

Tuo pačiu metu, kai visų akys buvo nukreiptos į Čekoslovakiją, 1939 metų kovo 20 į Berlyną iškvietė Lietuvos užsienio reikalų ministrą Juozą Urbšį ir jam įteikė ultimatumą — perleisti Vokietijai Klaipėdos kraštą. Jei Lietuva nesutiktų, pagrasinta Klaipėdą užimti jėga. Duota suprasti, kad Vokietija gali okupuoti visą Lietuvą.

Nebuvo jokių vilčių susilaukti bet kokios pagalbos iš kitų valstybių. Ką tik buvo užgrobtą Čekoslovakiją, ir niekas nesugebėjo reaguoti, pasipriešinti. Lietuvos vyriausybė Vokietijos reikalavimą priėmė ir naktį iš kovo 22 į 23 Vokietijos Užsienio reikalų ministerijoje Lietuvos Už-

sienio reikalų ministeris J. Urbšys ir Lietuvos pasiuntinys Vokietijoje K. Škirpa pasirašė Hitlerio padiktuotą Klaipėdos perdavimo sutartį. Už Vokietiją pasirašė J. von Ribbentrop.

Klaipėdoje 1939 kovo 22 rytą per radiją buvo paskelbta, kad Klaipėda vėl "laisva". Tai buvo garsus "Anschluss'o" — prijungimo ryštas. Vokiečių buvo suorganizuo-

ALOYZO BARONO VARDO NOVELĖS KONKURSAI

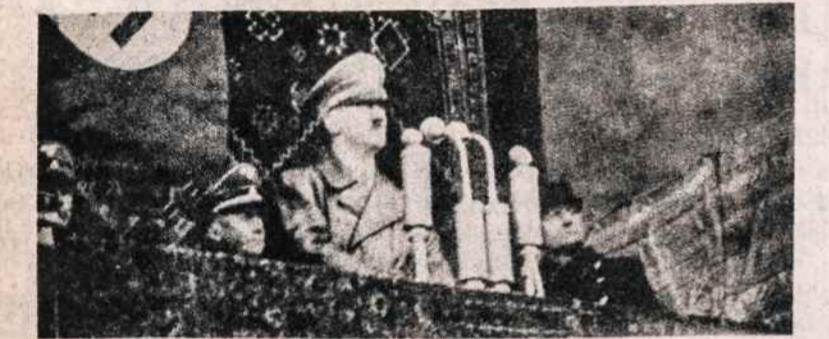
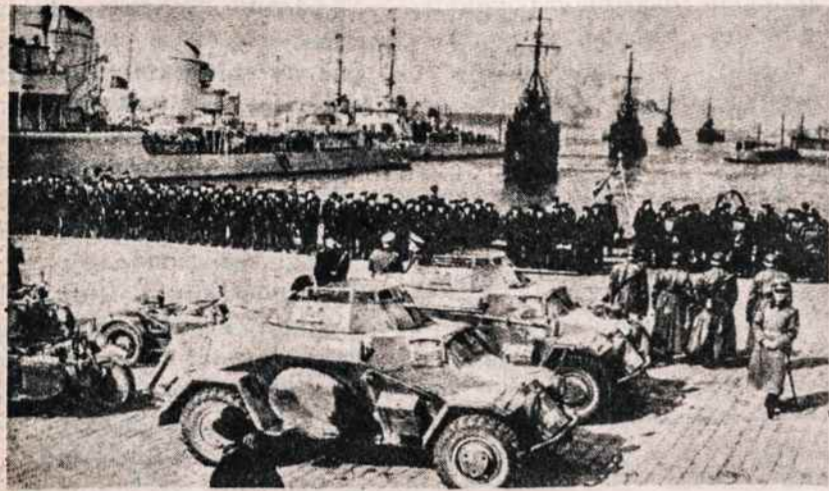
Lietuvių Rašytojų Draugija tęsia tradicinį Aloyzo Barono novelės konkursą ir skelbia 1984 metų premijai gauti taisykles:

1. Novelės temą autoriai pasirenka laisvai, tačiau pageidautina lietuviškas turinys ir personažai.

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlė rašytų laišku formos popieriaus puslapių. Terminas — 1984 gegužės 5 (pašto antspaudo data).

3. Rankraščiai, rašyti mašinėlė su tarpais, pasirašomi slapyvardžiu; atskirai pridedamas užlipintas vokelis, pažymėtas tuo pačiu slapyvardžiu, o viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Nepremijuotų kūrinių slaptieji vokai nebus

— Chicago lietuvių operos vienetas gegužės 5 ir 6 stitys C. Gounod operą "Faustas". Spektakliai vyks Morton East auditorijoje, 2423 Austin Blvd., Cicero, Ill.

Prieš 45 metus, 1939 kovo 21, hitlerinė Vokietija atplėšė Klaipėdos kraštą iš Lietuvos. 1. Lietuvos užsienio reikalų ministras J. Urbšys (k.) ir hitlerinės Vokietijos užsienio reikalų ministras J. von Ribbentrop pasirašo Vokietijos pirmą "sutartį". 2. Vokiečių karinės jėgos išsikelia Klaipėdos uoste. 3. Hitleris kalba Klaipėdos gyventojams. 4. Hitleris apžiūri Klaipėdos miestą. (Šie vaizdai paimti iš 1960 metų Margučio kovo mėn. numerio. Margutis juos buvo gavęs iš Br. Kvickio archyvo.)

PREMIJOS, PREMIJOS...

Paskirta Kultūros Tarybos premija už literatūrą

LB Kultūros Tarybos premija — 3000 dol. — paskirta rašytojui Kaziu Barėnui už jo knygą "Beragio ožio metai", kartu įvertinant ir visą jo kūrybą.

Premijos skyrimo komisiją sudarė: dr. Viktorija Skrupskelytė, Balys Gaidžiūnas, dr. Danguolė Tamulionytė, Balys Auginas ir Viktoras Mariūnas.

Premijos mectenatas — JAVLB Krašto valdyba.

Paskirta teatro premija

1983 metų teatro premija paskirta aktoriui Vitaliui Žukauskui už jo "vieno žmogaus teatrą", už jo teatrinę veiklą.

Paskirta premija už religinį veikalą

1983 metų premija už geriausią religinį veikalą paskirta prof. kun. Antanui Rubšiu už jo parašytus veikalus apie Šv. Raštą. Premijos mectenatas — kun. Juozas Prunskis. Vertinimo komisijai pirmininkavo kun. dr. V. Cukuras.

Paskirta jaunimo poezijos premija

Kultūros Taryba buvo paskelbusi poezijos konkursą jaunimui. Pirmą premiją laimėjo Saulius Kubilius iš Romos.

Premijos bus įteiktos ketvirtyje premijų šventėje balandžio 15 Detroito, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centre.

LB KULTŪROS TARYBOS IV PREMIJŲ ŠVENTĖ

1983 METŲ LAUREATAI:

rašytojas Kazys Barėnas
dail. Alfonsas Dargis
Bronius Kvickys
muz. Aleksandras Kučiūnas
Bronys Raila
prof. kun. Antanas Rubšys
Saulius Kubilius
aktoriaus Vitalis Žukauskas

Laureatų pristatymas ir premijų įteikimas bus 1984 balandžio 15, sekmadienį, 12:15 v. popiet Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, 25335 W. Nine Mile Road, Detroit, Michigan 48034.

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.

GLOBOJA LB DETROITO APYLINKĖS VALDYBA
RENGIA LB KULTŪROS TARYBA

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

metu 139 parapijos neturi savo klebonų, bet čia pat demagogiškai tvirtino, kad limitas yra būtinas, nes į visas aukštąsias ir spec. vidurines mokyklas įstojimas esąs limituotas, todėl netinka vienai Kunigų seminarijai padaryti išimtį, priminė LTSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojo pareiškimą, kad limitas nebus didinamas, kol respublikoje veiks pogrindinė Kunigų seminarija (tarsi kam neaišku, kad panaikinus limitą, savaime išnyktų kunigų rušimas pogrindyje).

Anilionis savo kalboje kaltino klebonus, kurie duoda rekomendacijas stoti į Kunigų seminariją jaunuoliams, jau spėjusiems pasižymėti antitarybine veikla (tokiais jaunuoliais įgaliotinis laiko visus, kurie išdrįsta viešai praktikuoti savo tikėjimą, aktyviai dalyvauja bažnytiniam gyvenime ir su kuriais saugumas neįstengia rasti bendros kalbos).

Kunigus paskiria valdžia

P. Anilionis teigė, kad jo įstaiga kunigų ir dėstytojų neskirsto — tik išduoda registracijos pažymėjimus. Čia vėl kaltino kunigus ekstremistus, kam jie visur kišasi ir net vyskopus įtaigoja, kad kunigus skirstytų pagal jų norą, kai tuo tarpu visiems aišku, kad vyskupai be valdžios leidimo neturi galimybės jokio kunigo, net eilinio vikaro, nei paskirti į parapiją, nei kitur perkelti.

Dėl kalėdojimo

Susirinkime P. Anilionis aiškino, kad kunigams draudžiama lankyti parapičius (kalėdoti), nurodė draudimo priežastis:

1. Tame pačiame bute kartais su tikinčiais šeimos nariais gyvena ir netikintieji, tad būtina apginti netikintųjų sąžinės laisvę.

2. Įstatymas draudžia aukų rinkimą po namus, o kai kunigas vaikščioja pas tikinčiuosius, kas galės nustatyti, ar nebuvo renkamos aukos.

3. Lankymo metu kunigas atlieka liturgines apeigas, o apeigas atlikti leidžiama tik bažnyčioje, kapinėse ir aptarnaujant ligonius. (Reiškia — netikintieji gali kvieisti į savo butą, ką nori ir kada nori, o tikintiesiems nė kartą metuose negalima pasikviesti kunigą, kad pašventintų jų butą).

Apie kryžių statymą

Anilionis priekaištavo: "Kažkas stato kryžius ant banditų (partizanų, žuvusių pokario metais, — red. past.) kapų, o pasakui kelia triukšmą dėl jų nugriovimo. Be to, pabrėžė, kad žemė yra valstybės nuosavybė, todėl statyti kryžius be valdžios leidimo esą negalima.

Įgaliotinis taip ir nepaaiškino, kodėl ateistai Lietuvoje sunaikino tūkstančius kryžių, koplytulių, koplytėlių ir kt. liaudies meno paminklų, stovėjusių ne ant partizanų kapų.

Negrąžins Klaipėdos bažnyčios

Į kunigų pareiškime išreikštą prašymą leisti iškilmingai paminėti šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų P. Anilionis atsakė priekaištu, kad yra kunigų, kurie nedalyvauja balsavimuose.

Pranešė, kad valdžia negrąžins užgrobtosios Klaipėdos bažnyčios, bet gal leis pasistatyti kitą bažnyčią ir rekonstruoti dabartinę bažnytelę.

Kaltas vysk. Steponavičius Vyskupą Steponavičių įgaliotinis kaltino, kodėl jis neparanoro eiti į Kaišiadoris, bet paklausęs nevykusių patarėjų, bevelijo ir toliau pasilikti kankiniu.

Priminė, kad valdiškose šarvojimo patalpose įstatymas draudžia atlikti religines apeigas.

Bus sugriežtinta

Baigdamas Anilionis pareiškė, kad valstybė savo įstatymų nederina prie Bažnyčios kanonų.

Pagaliam įgaliotinis užkomentavo, kad pastaruoju metu visose srityse griežčiau reikalaujama įstatymų vykdymo, todėl bus sugriežtinta ir religinius kultus liečiančių įstatymų vykdymo kontrolė.

ta, kad kaukė visų fabrikų sirenos, skambino visi varpai.

Vokiečių karinės jėgos į Klaipėdą išsikėlė kovo 23. Tą dieną mieste pasirodė ir Adolfas Hitleris. Viskas buvo iš anksto suplanuota, pasirengta. Hitleris savo staigiu pasirodymu norėjo sukelti masėse pasitikėjimą, kad jis garsus vadas, kad niekas negali jo sustabdyti.

Hitleris vis labiau pūtėsi, apsvaigęs didybe, vis daugiau reikalavo ir 1939 rugsėjo 1 užpuolė Lenkiją. Taip prasidėjo II-rasis pasaulinis karas.

LIETUVOS ŠVENTASIS PAGERBTAS LONDONE

(atkelta iš 3 psl.)

po kančios, į prisikėlimą. Anglas pamokslininkas savo žodį baigė lietuviškai: "Telaimina jus Dievas, telaimina Dievas lietuvių tautą, Dievo palaima telydi pavergtus Lietuvos žmones, tepadeda jiems nešti Kristaus kryžius."

Pamaldų metu Didžiosios Britanijos lietuvių chorai giedojo keturias lietuviškas giesmes. Tai buvo bene pirmas kartas, kad dindingoje Londono Westminsterio katedroje aidėjo lietuviškų religinių giesmių garsai.

Pamaldų metu tautiniais drabužiais pasipuošęs lietuviškasis jaunimas įteikė apaštališkajam prancūziškimui dovanas: šv. Kazimiero paveikslą, senesniai anglų kalba išleista kun. Prano Dauknio disertaciją "Katalikų Bažnyčios Lietuvoje pasipriešinimas religijos persekiojimui", šv. Kazimiero jubiliejaus proga išleista medali.

Pamaldose, be daugelio kitų, dalyvavo ukrainiečių vyskupas Hornyak, anglų ir kitų tautų Bažnyčių atstovai, įvairių organizacijų veikėjai.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

9-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

SPECIALI 13 DIENŲ KELIONĖ SU 11 NAKČIŲ LIETUVOJE (du pilni savaitgaliai su giminėmis ir draugais)

#314: kovo 14-26 \$1,199
FINNAIR via JFK

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

#710 B: liepos 10-27 \$1,999
#814 B: rugpjūčio 14-31 \$1,999
11 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky
FINNAIR via JFK

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

#508 B: gegužės 8-24 \$1,769
#612 B: birželio 12-28 \$1,899
#918 B: rugsėjo 18 - spalio 4 \$1,829
6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
LUFTHANSA via JFK & Boston

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR ITALIJA

#429: balandžio 29 — gegužės 11 \$1,699
5 dienos Vilniuj, 5 Romoj, 2 Maskvoj
ALITALIA via JFK

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

#508A: gegužės 8-19 \$1,379
#612A: birželio 12-23 \$1,649
#710: liepos 10-21 \$1,649
#807: rugpjūčio 7-18 \$1,649
#918A: rugsėjo 18 - 29 \$1,489

6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

LUFTHANSA via JFK & Boston
OBERAMMERGAU IR MIUNCHENAS (penkių dienų ekstra kelionė) — \$439

12 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

#507: gegužės 7 - 18 \$1,289
#604: birželio 4-15 \$1,639
#710A: liepos 10-21 \$1,639
#814A: rugpjūčio 14-25 \$1,639
#904: rugsėjo 4-15 \$1,639
#101: spalio 1-12 \$1,289
6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 1 Helsinky
FINNAIR via JFK

11 DIENŲ — LIETUVA IR LENKIJA

#925: rugsėjo 25 - spalio 5 \$1,279
6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj
ALITALIA via JFK

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

#917: rugsėjo 17 - 26 \$1,259
6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky
FINNAIR via JFK

9 DIENOS — LIETUVA IR SUOMIJA

#427: balandžio 27 - gegužės 5 \$1,129
#511: gegužės 11 - 19 \$1,229
6 dienos Vilniuj, 1 Helsinky
FINNAIR via JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

293 Auburn St.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969 - 1190

PO ŠV. KAZIMIERO IŠKILMIŲ HARTFORDE

Dar niekas taip nesujudino Hartfordo ir visos Connecticut valstijos lietuvių, kaip ruošimasis paminėti šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį. Šios didžiulės šventės užuomazga padarė mūsų trys gerbiami klebonai: kun. J. Matutis, kun. J. Rikteraitis ir kun. J. Vilčiauskas. Jie praeitų metų pavasarį nuvyko pas Hartfordo arkivyskupą John F. Whealon ir gavo leidimą kovo 4 susirinkti iškilmingom pamaldom Hartfordo Šv. Juozapo katedroj. Pats arkivyskupas pažadėjo aukoti mišias ir pasakyti pamokslą.

Pirmasis didesnis susirinkimas buvo suauktas New Britaine, kuriame be minėtų kunigų dalyvavo dar po kelis atstovus iš įvairių vietovių. Antrame susirinkime, kuris taip pat įvyko New Britaine, buvo išrinktas šventei ruošti komitetas: Ignas Budrys — pirmininkas, Albina Lipčienė — sekretorė, Vaiva Vebraič-Gust—susirašinėjimų sekretorė, Viktoras Vaitkus — išdininkas, Eug. Žiūrys — skelbimų ir reklamų reikalas. Be jų dar į komitetą įėjo kun. V. Cukuras, kun. J. Rikteraitis, D. ir Alf. Dzikai, muz. J. Petkaičis, S. Šatienė, I. Belanger, J. Gurskis, Z. Dresliūtė ir eilė kitų, kurie dirbo savo kolonijų ribose. Į rengėjų eiles įstojo šios parapijos bei organizacijos: Hartfordo Šv. Trejybės — klebonas kun. J. Matutis, Šv. Andriejaus New Britaino — klebonas kun. J. Rikteraitis, Ansonijos Šv. Antano — klebonas kun. R. Yuskauskas, New Haveno Šv. Kazimiero — klebonas kun. A. Karališ, Bridgeporto Šv. Jurgio — klebonas prelatas F. Prancus, Waterburio Šv. Juozapo — klebonas J. Vilčiauskas, Putnamo Nekalto Prasidėjimo seselės—vyresnioji seselė M. Alloyza, Marianopolio mokykla — viršinininkas kun. V. Parulis, Kunigų Vienybė, Lietuvių Bendruomenė, Lietuvos vyčiai, skautai, ramovėnai ir kitos organizacijos.

Komiteto buvo suaukta daug susirinkimų, suplanuota šventės programa, kuri buvo reklamuojama per radijo ir televizijos stotis, rašoma įvairiuose laikraščiuose ir parapijų biuleteniuose. Buvo renkamos aukos ir sveikinimai, kurie buvo išspausdinti gražiai išleistame leidinyje — programoje. Tuo viskuo rūpinosi hartfordiškis Eug. Žiūrys. Visam kovo mėnesiui gauta salė Conn. Istorijos muziejuje, kuriame vyksta lietuvių liaudies paroda. Ekspozicijos pasirūpino ir juos meniškai

išstatė S. Šatienė iš Providence, R.I.

Iškilmės prasidėjo koncertu šeštadienį, kovo 3, 2 val. popiet Bushnell salėje, kur programą atliko kanklių vienetas iš Clevelando, Ohio, vadovaujamas Onos Mikuskienės, trys tautinių šokių grupės: New Yorko "Tryptinis", vadovaujama J. Matulaitienės, New Haveno "Vėtra", vadovaujama R. Jurkevičiūtės-Mickūnienės ir Hartfordo "Berželis", vadovaujama D. Dzikienės. Tautiniam šokiam grojo penkiolikos žmonių orkestras, kuriam orkestraciją parašė ir dirigavo muz. J. Petkaičis. Dainavo Toronto vyrų choras "Aras" su dirigentu Vacl. Verikaičiu, kuris pradėjo koncertą su giesme "O Šventasis Karalaitis", parašyta šiai šventei muz. J. Petkaičio. Koncertas baigtas visų bendrai sudainuota daina "Lietuva brangi". Salė buvo apypilnė. Koncertan suvažiavo apie 1500 žmonių iš Naujosios Anglijos įvairių vietovių.

Vakare La Renaissance salėje, E. Windsor, Conn., įvyko iškilmingas banketas, kuriame buvo perskaityta daug sveikinimų, pasakyta kalbų, pasisvečiuota ir pasilinksmita. Jame dalyvavo 600 žmonių su viršum.

Iškilmingiausia minėjimo dalis įvyko sekmadienį 2 val. popiet Hartfordo Šv. Juozapo katedroje. Didžiule tvarkinga procesija visi žengė katedron. Pirmiausiai buvo nešamos parapijų ir organizacijų vėliavos, pasakui ėjo kunigai, vyskupai ir arkivyskupas. Sekė seselės, žmonės. Išsipildė rengėjų troškimas — katedra buvo pilna. Procesiją tvarkė Hartfordo skautai ir ramovėnai, vadovaujami s. Myk. Banevičiaus ir L. Kapecko.

Iškilmingose mišiose dalyvavo arkivyskupas John F. Whealon, 3 vyskupai—John F. Hackett iš Hartfordo, Daniel P. Reilly iš Norwich, Kenneth A. Angell iš Providence, R.I., daug kunigų ir seselių vienuolių. Mišias aukojo vyskupas John F. Hackett. Arkivyskupas John F. Whealon, nors dar silpnas po neseniai turėtos vėžio operacijos (tai buvo jo pirmas viešas pasirodymas), dalyvavo mišiose ir pasakė išsamų pamokslą. Lietuviškai pamokslą pasakė kun. V. Cukuras iš Putnamo. Giedojų jungtinis Hartfordo, New Britaino, Waterburio ir New Haveno per 80 žmonių choras, vadovaujamas muz. J. Petkaičio. Dvi giesmės buvo atliktos su svečiu muz. V. Verikaičiu iš Toronto. Iš kiekvienos vietovės buvo nešamos aukos. Prie-

Hartforde minint šv. Kazimiero jubiliejų, groja Čiurlionio ansamblio kanklių orkestras. Nuotr. A. Dzikio

LIETUVOS VYČIAI MANHATTANE

Lietuvos vyčių 12 kuopa 1984 metus pradėjo gedulo nuotaikę. Sausio gale mirė ilgametis Aušros Vartų parapijos klebonas ir kuopos dvasios vadas kun. Jurgis Gurinskas.

Atsisveikinimas įvyko sausio 26 Aušros Vartų bažnyčioje. Mišias koncelebravo klebonas kun. Vytautas Palubinskas ir kiti kunigai. Per mišias giedojų Harmonijos kvartetas, vadovaujamas Viktoro Ralio, ir solistas Mečys Razgaitis. Atlikti Verdonck, Šukio, Naujalio kūriniai. Harmonijos akompaniatorius Matas Yatkauškas, kuris yra šios parapijos ilgamečių narių Yatkauškų anūkas, pakvietė dalyvauti kvartetą, norėdamas pagerbti kun. J. Gurinską ir parapijos veteranus—steigėjus. Vyčių atsisveikinimo apeigas atliko kun. V. Palubinskas ir Petras Zupko, 12 kuopos pirmininkas. Pabaigoje visiems padėjo Vytautas Gerulaitis, kun. Gurinsko giminaitis.

Vasario mėn. kuopa iškilmingai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Mišias su kitais kunigais koncelebravo kuopos dvasios vadas kun. Vytautas Palubinskas. Aukojimo

kyje žengė komiteto pirmininkas Ignas Budrys, nešdamas gražų didelį rūpintojėlį, kuris vėliau buvo padovanotas arkivyskupui.

Širdis dėkojo Dievui už tokį pilną ir prasmingą savaitgalį. Connecticuto lietuviai susijungė bendram darbui ir maldai. Priminė visiem kenčiančią tėvynę Lietuvą, pagerbė savo šventąjį Kazimierą ir toliau prašydami jo užtariam ir globos. Danguolė Banevičienė

metu prie altoriaus atnešta: nepriklausomybės aktas ir didelis rožių vainikas pagerbti mirusiem ir kenčiantiems už Lietuvos laisvę.

Po mišių salėje minėjimą pradėjo kun. Palubinskas, sukalbėdamas invokaciją. Uždegtos trys žvakės (geltona, žalia ir raudona). Programą pradėjo Edmondas Cook, pakviesdamas Joną Tamašauską, kuris deklamavo kelis eilėraščius. Antanas Yakavonis prisiminė, kaip Amerikos lietuviai šventę Lietuvos nepriklausomybės šventę. Užbaigiant programą, kuopos pirmininkas P. Zupko įteikė garbės žymenį kun. Nicholas Langenfeld, buvusiam Fordhamo profesorui, kuris daugiau kaip 30 metų padeda kuopai ir Aušros Vartų parapijai.

Kovo 4 buvo švenčiama šv. Kazimiero šventė. Per mišias prie altoriaus atnešta: Vilniaus Verba, šv. Kazimiero paveikslas ir auksinė karūna. Choras, vadovaujamas Aldonos Kepalaitės, giedojų šventojų garbei sukurtus

himnus. Solistas Kazys Jakutis jautriai ir nuotaikingai pagiedojo.

Iškilmingai programai linksmam vadovavo Jonas Tamašauskas.

Pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Jokūbas Stukas, vyčių centro valdybos lietuviškų reikalų komiteto pirmininkas ir artimas 12 kuopos bičiulis. Kalbėjo apie tą dieną vykusius įvykius Romoje. Prieš atvykstant į minėjimą, jam iš Romos paskambino žmona Loreta, dalyvavusi apeigose.

Vyčių garbės narys ir gražaus žodžio menininkas Juozas Boley-Bulevičius padeklamavo eilėraščių "Jaunikaitis prie katedros durų". Jo jautrus žodžiai visus paveikė.

Vyčių tradicija — per šv. Kazimiero šventę įteikti organizacijos 2-ą laipsnį. Kun. Palubinskas priėmė kandidatų žodį ir laipsnius suteikė: Almai Korenko, Anelei Paukštienei, Onai Beard ir Jonui Tamašauskui.

Po minėjimo komiteto pirmininkė Alice Zupkuvienė visus pakvietė prie vaišių stalo.

D. Bulvičiūtė

Dr. Jokūbas Stukas kalba šv. Kazimiero minėjime Aušros Vartų parapijos salėje kovo 4. Prie stalo iš k.: Alice Zupkuvienė, parengimų kom. pirm., kun. Nicholas Langenfeld, Fordhamo univ. prof., Larry Janonis, Vid. Atlanto apygardos pirm. Nuotr. D. Bulvičiūtės

— Rašytoja Birutė Bindokienė, Kristijono Donelaičio mokyklų vicedirektorė, parašė vaidinimą "Mylėsi Lietuvą iš tolo". Šis vaidinimas bus suvaidintas mokyklom švenčiant 25 metų darbo sukaktį kovo 31 Chicagos Jaunimo Centre. Vaidinimą režisuoja Gražina Sturionienė.

— Montrealio Aušros Vartų lietuvių parapija šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį paminės balandžio 1 tuoj po pamaldų parapijos salėje. Koncertą atliks sol. Gina Čapkauskienė ir mergaičių choras "Pavasaris".

— Toronto, Ont., Priskėlimo lietuvių parapijoj, kuriai vadovauja lietuvių pranciškonai, metines rekolekcijas šiais metais balandžio 8-15 praves kun. dr. Feliksas Jucevičius.

— Sol. Aldonos Stempuzienės koncertas Clevelande, Dievo Motinos parapijos salėj įvyks balandžio 8. Rengia Dievo Motinos parapija.

— Hartfordo skautai vyčiai gegužės 5 New Britaino Šv. Andriejaus lietuvių parapijos salėje ruošia pavasario balių.

— Komp. Jeronimą Kačinską, gyvenantį Bostone, savo enciklopedijon įtrauks Britanijos Cambridge veikianti institucija International Biographical Centre. J. Kačinskas jau yra parašytas informacinės medžiagos apie muzikinę savo veiklą Lietuvoje, Europoje ir JAV. Enciklopedija išleidžiama 1984.

— Hamiltono Aušros Vartų parapijoj, kuriai šiuo metu vadovauja pranciškonas kun. Juvenalis Liauba, pereinatis metais buvo 15 krikštų, 8 su-tuoktuvės, 6 vaikai priėmė pirmą komuniją, 5 gavo sutvirtinimo sakramentą, 9 parapičiai palaidoti. Lituanistinėj mokykloj mokosi 66 mokiniai.

— Waterbury, Conn., LB apylinkės metinis susirinkimas įvyks balandžio 15, sekmadienį, 3 val. popiet Šv. Juozapo mokyklos susirinkimų kambary.

— Studetam ir dirbantiems jaunuoliam (18-30 m.) gavėnios susikauptimas-rekolekcijos organizuojama pas Putnamo seseles. Pradžia balandžio 7 d. 10 val. ryto, pabaiga balandžio 8 su pietumis. Vadovaus kun. A. Saulaitis, SJ, ir seselė Ignė. Registruoti iš anksto 1-203-928-5828 arba laiškeliu (I.C.C., Putnam, CT 06260).

— Lietuvaitės studentės, norinčios per vasaros atostogas dirbti lietuvių senelių namuose, gali kreiptis: Matulaitis Nursing Home, Thurber Rd., Putnam, Ct. 06260.

— Reikalinga moteris ar vyras paruošti pietus sekmadieniais Amerikos Lietuvių klubui. Klubo virėjam yra jaukus butas klubo patalpose. Dėl platesnių žinių ir sąlygų kreiptis pas klubo pirmininką Antaną Gudonį: 197 Lido Drive, St. Petersburg Beach, FL. 33706. Tel. 813 360-4388.

— Nauji Darbininko skaitytojai: S.K. Balys, Grand Rapids, Mich., P. Jasiukonis, Hollywood, Calif. Užsakė kitiem: V. Veršelis, Kings Park, N.Y. — S. Veršelis, Charleston, SC, J. Snieškienė, Great Neck, N.Y. — V. Snieškai, Brooklyn, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

SEPTINTOSIOS LAISVO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS BILJETŲ INFORMACIJA

Šokių šventė įvyks Koliziejuje, Richfield, Ohio,

1984 liepos 1.

Bilietai gaunami:

CLEVELANDE:

Valdonė Žledonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119

Patria — (216) 531-6720, 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

CHICAGOJE:

Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71st St., Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 471-1424.

TIKETRON:

visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

BILJETŲ KAINOS: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

IŠKILMINGO BANKETO BILIJETA

BANKETAS įvyks liepos 1 d. Stouffers Inn on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — Holiday Inn — Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00

BILJETUS PLATINA:

Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161

3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117

Romas Zorska — (216) 371-0130

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118

Bilietus užsakant paštu, čeklius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. Ir pridėti sau užadresuotą voką su pašto ženklų.

BILJETŲ PLATINIMO KOMISIJA

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 3 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 14 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA
410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

I kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakariene Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvia ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

KUN. VYTAUTO BAGDANAČIAUS

originaliai paruošti sekmadienių Mišių komentarai, perduodami Margučio radijo laidose, yra susilaukę plataus susidomėjimo. Daugelis klausytojų yra pareiškę pageldivimą, kad šie komentarai būtų išleisti knygos formoje, ir jais galėtų pasinaudoti ir kitur gyvenantys.

Ateitininkų medikų korporacija "Gaja", šiuos komentarus įvertindama, jų autoriui yra paskyrus 500 dol. premiją. Margutis, remiant "Gajos" korporacijai, rįžtasi juos išleisti knygos formoje.

Trijų metų KOMENTARŲ ciklas, parašytas remiantis naujomis teologinėmis studijomis ir II Vatikano susirinkimo dvasia atseis ne mažiau kaip 15 dol. Tačiau kas atsiųs 10 dol. iki birželio 30 d., tiems knyga bus pasiūsta, kai tik išels, be primokėjimo. Lietuviškos religinės kultūros rėmėjai, kurie parems šį leidinį ne mažiau kaip 50 dol., bus įrašyti knygon, kaip leidėjai.

Pinigų su tikslu adresu siųsti Margučiui, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629.

PATERSON, N.J.

Aukos laisvinimo reikalas.

JAV LB Patersono apylinkės valdybos ir Lietuvos vyčių 61 kuopos suruoštame Vasario 16-tos minėjime vasario 19 Lietuvos laisvinimo reikalas aukojo:

Po 100 dol. — A. Virbickas, V. Gružas, A. ir Br. Stankaičiai, a.a. J. Krukonio testamentinis palikimas.

Po 50 dol. — R. Gudeliene, Iz. Keraitiene, G. Klimas.

Po 30 dol. — A. ir A. Masioniai, K. Jankūnas, P. Juška.

Po 25 dol. — A. Rubonis, A. ir Ir. Eitmanai, A. ir E. Pristernikai.

Po 20 dol. — J. Litvaitis, Pr. Vilimas, A. ir J. Kepeniai, E.

Augulienė, V. Malakas, Fr. Prapis, G. Yasulitis, J. Jackūnas, M. Iškelūnas, V. Šaulys, O. Preikštienė, Rugiai, E. Liaugaudienė, B. ir A. Kwetz, Kl. ir E. Pralėikis, K. ir O. Bugenis, Q. Stankaitienė, A. Nagy, J. ir J. Sabaliauskai, Pr. ir I. Naujokaičiai.

Po 10 dol. — M. Naruševičius, V. Povilonis, J. Jakubavičius, A. Skruodienė, A. Visockis, A. Yuškaitis, J. Iškelūnas, V. Iškelūnas, J. Stankaitis, St. Adomaitis, St. De Lasky, Kr. Senulienė, T. Augulienė, S. Senulytė, V. Waraske, J. Kaminskienė.

7 dol. — P. Tamauskas.

5 dol. — B. Vasiliauskienė.

Iš viso surinkta 1,287 dol. Visiem aukotojams rengėjai dėkoja.

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.
B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta.. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.
A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Irišta. 8 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinii straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiusis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didesnio formato, irišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištias. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištias. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergvenimai Sibire. 10 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanaukas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštasis viršeliais 12 dol., irištias — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomiai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

P. Melnikas, Pakirsta šaka. Romanas, Kietais viršeliais. 8 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatinano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo keliais. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. III dalis. 11 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

TRŪKUMAI NAUJAI PIRKTUOSE NAMUOSE

KLAUSIMAS

Nusipirkom namus pajūry už \$85,000. Pirkom per kaimynus, turinčius taip pat namus tame pačiame mieste, kur mes nusipirkom. Mūsų kaimynai yra mūsų seni pažįstami, ir jie mum pranešė, kad yra namai pardavimui jų kaimynystėje.

Aš ir mano žmona tuoj nuvažiavom apžiūrėti tų namų. Namai neblogi, geroj vietoj, netoli jūros. Agento, žinoma, nebuvo, nes pirkom tiesiog iš savininkų. Žmonės, kurie gyvenom tuose namuose ilgą laiką, sumanė išsikraustyti į kitą miestą, arti savo vaikų. Jie sutiko paimti atgal iš mūsų "mortgage" nedidelę sumoj. Daugumą kainos sumokėjom jiem "cash". Jie turėjo savo advokatą, kuris surašė ir mum dokumentus, už tai paskaitės tik \$100.

Taigi persikraustėm į tuos namus. Mūsų namuose mieste, kur gyvenom anksčiau, gyvena mūsų dukra su žentu. Jie moka nekilnojamojo turto mokesčius, už vandenį, elektrą ir pan. Be to, mum moka dar nedidelę nuomą.

Apsigyvenę naujai nupirktuose namuose, pradėjom tvarkytis. Tik tada paaiškėjo, kiek trūkumų ir nepreiktųjų yra tuose namuose. Elektra netvarkoj, "gutters" varva, bet svarbiausia — rūsy yra vandens. Kai apžiūrėjom namus, pasakiau žmonai, kad man atrodo, jog viena rūsio siena lyg šlapia, rūsy drėgme kvepia. Klausėm šeimnininkus, ar jie kada turėjo vandens rūsy. Sako, ne. Sakau, kodėl ta siena tokia drėgna? Sako: laikėm ten malkų prakuram, šlapia nuo malkų. Tačiau kiekvieną kartą, kai lyja, rūsy būna vandens; nieko negalim ten laikyti.

Dabar klausimas: ar neturėjo pardavėjai mum pasakyti, kad rūsy kartais yra vandens? Ar nebuvo jų pareiga mūsų įspėti? Pasišaukėm pažįstamą kontraktorių ir paklausėm, ar galima rūšį išdžiovinti. Sako, galima, bet kainuos nemažai pinigų.

Ką mum dabar daryti? Ar nustoti mokėjus "pardavėjams" už "mortgage"? Ar nuimti nuo jiem priklausančių pinigų tam tikrą sumą rūsiui sutvarkyti? Mes jiem skambinom šiuo reikalu. Tai jie sako, kad pirkom namus tokius, kokius matėm. Jie, girdi, už nieką neatsako. Ar taip yra?

Skaitytojai

ATSAKYMAS

1. Nepatariu nustoti mokėti "mortgage", nes, jei taip padarysit, buvę savininkai, kurių advokatas bus užkordavęs vadinamąjį "mortgage deed", kreipsis į teismą, prašydami, kad leistų "atsiimti" iš Tamstų namus (foreclosure). Tai, žinoma, gali būti padaroma tik, teismui leidus, varžytynių keliu (auction arba foreclosure sale), bet susidarytų daug išlaidų; blogiausiu atveju galėtumėt namų nustoti.

2. Nepatariu "nuimti" nuo pardavėjam priklausančių sumų bet kokias sumas be teismo leidimo.

3. Patariu kreiptis į advokatą (ne į tą, kuris ir Tamstom, ir pardavėjam atstovavo) ir pasikalbėti su juo dėl galimumo patraukti buvusius savininkus teisman "misrepresentation" (melagingo tvirtinimo) pagrindu. Tamstos sakot, kad atkreipėt buvusių savininkų dėmesį į šlapią sieną ir kad jie užtikrino, kad tai esą nuo sukrautų malkų. Taigi jie melavo su tikslu, kad Tamstos pirkumėt namus, nepaisant pastebėto drėgnumo. Žinoma, įrodyti tai būtų sunkoka, nes, jei ten buvot vien su savininkais, be jokių pašalinių liudininkų, kai tas pasikalbėjimas įvyko, buvę savininkai greičiausiai nuneigs visą pasikalbėjimą. Klausimas tada būtų, katruo iš jūsų teismas patikės.

Bendrai, manau, kad didelė klaida padaroma tada, kai tas pats advokatas atstovauja abiem pusėm, kad ir su abiejų pusių sutikimu. Tokia padėtis yra ypatingai pavojinga pirkėjam. Nežinau, kaip jūsų pirkimo-pardavimo sutartis buvo surašyta. Gal ten buvo klauzulė, kad namai perkami tokiam stovy, kokiame jie yra (as is). Jei tokia klauzulė įrašyta, jūsų teisiška padėtis yra prastesnė, negu buvusiu savininkų. Būtų buvę pravartu pasikalbėti su asmeniu, kuris nusimano apie sta-

tybą ir kitas esmines aplinkybes, prieš pasirašant arba tuoj pasirašius sutartį (pastaruoju atveju reikia įrašyti į sutartį, kad pirkėjas turi teisę per tam tikrą laikotarpį, sutartį pasirašius, atsivesti specialistą statybininką namų apžiūrėti); jei apžiūrėjimo rezultatai nėra patenkinami, pirkėjas turi teisę nepirkti ir gauti savo užstatą (deposit) atgal. Aš manau, kad Tamsta pats nesi specialistas šioj srity. Jei esi, tada nereikėjo "aklai" pasitikėti savininkų užtikrinimu, kad rūsys sausas, o pačiam geriau apžiūrėti ir patikrinti.

Skaityk ir platink Darbininką!

POEZIJOS MĖGĖJAMS

Štai mūsų poetų eilėraščių rinkiniai:

Kl. Jūra, Kauburėliai. 8 dol.
A. N. Niliūnas, Vyno stebuklai. Irišta. 5 dol.

L. Andriekus, Saulė kryžiuose. 5 dol.

L. Andriekus, Naktigonė. 5 dol.

P. Gaučys, Lianų liepsna, Brazilų poezijos antologija. 9 dol.

A. Tyruolis, Žvaigždėnų sonatos. Kietais viršeliais. 9 dol.

V. Alantas, Paversmiai. Kietais viršeliais. 10 dol.

K. Grigaitytė, Tylos dovana. 4 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. 4 dol.

St. Santvaras, Buvimo pėdsakai. 8 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. 6 dol.

K. Bradūnas, Priešai. 6 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. 4 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangumi. 4 dol.

E. Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi. 6 dol.

A. P. Bagdonas, Žodžiai į tolį. 5 dol.

L. Šimkutė, Prisiminimų inkarai. 6 dol.

F. Kirša, Šventieji akmenys. 3 dol.

Persiuntimui pridedama už kiekvieną knygą po 1 dol.

Užsisakant čia minimas poezijos knygas, administracija pridės dovanai dar kitą poezijos knygą, kuri čia neminama.

Visos šios knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Sluončiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

Sutaupsite pirkdami pas mus tauriuosius ir gaivinančius gėrimus

UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE "VANDA"

Atsilimti galima "Lito" būstinėje adresu:

86-01 114th St. Richmond Hill, N.Y.
Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažėraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

SAVO TAUPYTOJAMS MOKA AUKŠČIAUSIUS PROCENTUS:

už taupomąsias sąskaitas **9%** (9.48% yield)

už IRA indėlius **11%** (11.5% yield)

už sertifikatus nuo **10% iki 11%**

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI 100,000 DOL.

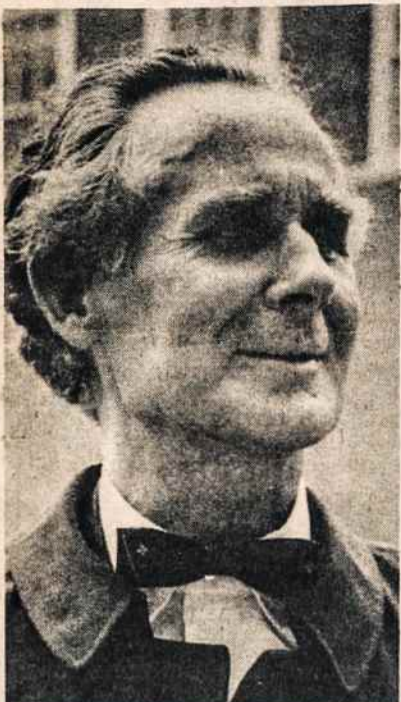
KASOS adresas:

86-01 114th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
Telef. 212 441-6999

Istaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

Kompozitorius muzikas
Julius Gaidelis

**BROCKTONE PRISIMINTAS
KOMP. JULIUS GAIDELIS**

Šv. Kazimiero parapijos choras savo vadovo a.a. J. Gaidelio mirties metinių minėjimą surengė sausio 8. Už prieš metus mirusių Felicijos ir Juliaus Gaidelių sielas mišias aukojo ir pamokslą pasakė klebonas kun. P. Šakalys. Vargonais palydint Marytei Crowley, choras giedojo giesmes ir J. Gaidelio II-sias mišias.

Choro giedojimą pajvairino ir solistas B. Povilavičius, akomponuojamas muz. Jeronimo Kačinsko.

Po pamaldų klebonas visus dalyvius pakvietė į parapijos salę minėjimui ir pusryčiam. Minėjimą pradėjo choro valdybos pirm. Vytautas Eikinas. Klebonas sukalbėjo maldą. Poetas Stasys Santvaras apibūdino

komp. J. Gaidelio sunkaus gyvenimo kely mūsų tautai sukrautus lobius. Jis priminė, kad mūsų pareiga tuos turtus išsaugoti ateinančiom kartom.

Sol. B. Povilavičius, pianiu palydint komp. J. Kačinskui, padainavo J. Gaidelio "Aušta aušrelė", ariją iš operos "Dana", Obelėlė — Gruodžio ir Buvimas — Schuberto.

Choro valdybos pirm. V. Eikinas padėjo programos atlikėjams ir visiems susirinkusiem. Jis taip pat priminė, kad planuojamas didesnis komp. J. Gaidelio minėjimas Bostone ar Brocktone su choru, solistais ir gal filmu iš J. Gaidelio gyvenimo ir kūrybos.

E. Ribokienė

Vyčiai minėjo šv. Kazimierą

Lietuvos vyčių 17 kuopa kovo 18 surengė šv. Kazimiero minėjimą. Minėjimas pradėtas mišiom Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, kartu pasi-meldžiant už mirusius vyčius: prel. Pranciškų Virmauską, kun. Kazimierą Jankų, prel. Kazimierą Urbanavičių ir visus mirusius vyčius.

Po mišių parapijos salėje po bažnyčia vyko komisijos pusryčiai ir šv. Kazimiero minėjimas. Apie šv. Kazimierą kalbėjo Šv. Jurgio parapijos iš Norwoodo klebonas kun. V. Valkavičius. Jis istoriškai peržvelgė šv. Kazimiero gyvenimą.

Šiame šv. Kazimiero minėji-

me kaip bažnyčioje, taip ir salėje buvo gausus būrys vyčių. Paskutiniu laiku vyčiai daug kur gana gausiai dalyvauja. Vasario 16 minėjime vyčiai bažnyčioje organizuoti labai gausiai dalyvavo, ko nepadarė jokia kita organizacija. Tai gražus ankstesnės kartos išeivių pavyzdys, kaip reikia mylėti savo tėvų ar protėvių kraštą.

Atgyja jaunučiai ateitininkai

1983 lapkričio mėn. įvyko pirmas Bostono ir apylinkių jaunučių ateitininkų renginys - kaukių balius. Danguolė Kuolienė ir Daiva de Sa Pereira apsiėmė globėjų pareigas. Jos stengiasi atgaivinti Bostone jaunučių ateitininkų veiklą. Jų talkininkais yra moksleiviai Žara Girnintė, Tomas Skrupskelis, Vytautas ir Aras Sužiedėliai. Ligi šiol jau turėjo du susirinkimus ir du pramoginius suėjimus. Balandžio 1, sekmadienį, 2 val. popiet turės susirinkimą Banaičių namuose, 2 Flintlocke Lane, Canton, MA. Bus paskaita apie šv. Kazimierą.

Prie jaunučių ateitininkų gali priklausyti vaikai nuo 1 iki 8 skyriaus. Globėjai kviečia visus vaikiukus, gyvenančius Bostone ir tolimesnėse vietovėse. Kai kurie vaikučiai važiuoja į susirinkimus net apie valandą laiko. Tad ir kitiems atstumai neturėtų sudaryti kliūčių. Ateityje planuojama turėti margačių ritinėjimą. Pavasarį duos įžodį ir gaus ženklukus, kaip priklausą šiai sąjungai.

Jei kas domisi šia ateitininkų veikla, gali susisiekti su Danguole Kuolienė, Duxbury, MA, tel. 585-8652, arba Daiva de Sa Pereira, New Bedford, MA, tel. 990-19191.

Kur jaunystė žydi

Bostone kiekvienais metais lietuviai skautai surengia Kaziuo mugę. Šiais metais Kaziuo mugė buvo kovo 18.

Prieš atidarant mugę vyko skautų Žalgirio ir skautų Baltijos tuntų sueigos su raportais, apdovanojimais, pakėlimais ir priėmimais. Žalgirio tunto tuntininkui Gintarui Čepui po 4

darbo metų pasitraukiant iš pareigų, nauju tuntininku paskirtas Vytautas Jurgėla.

Mugę atidarė Atlanto rajono skautų vadeiva Apolinaras Treinys, perkirpdamas kaspinę ir tuo atidarydamas mugę. Tada kitoje salėje prasidėjo pietūs. Kai vieni pietavo, tai kiti gerėjosi skautų-skautėlių įvairiais dirbiniais ir juos pirkė. Kiek vėliau buvo suvaidintas vaidinimėlis "Raudona Kepuraitė".

Jei daugumoje mūsų renginių pasigendame savojo jaunimo, tai mugėje jaunimo buvo gausu. Tad labai miela grožėtis ir gerėtis besisypsančiais jaunais veidais, kryžstaujančiu juoku. Čia matai mūsų lietuviškojo gyvenimo ateitį. Žinoma, kartu su tuo gražiu jaunimu salę užpildė ir vyresni: tėvai, seneliai, broliai, sesės ir kiti giminės.

Džiaugiantis ir matant jaunimą, kyla ir mintys, kaip tą gražų jaunimą pritraukti į visą lietuvišką gyvenimą ir veiklą? Čia yra didelis potencialas, tik kaip jį pasukti ten, kur jis yra labai reikalingas — lietuviškojo veikloje. Kaip jį atvesti į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimus ir kitus panašius renginius. Į tai gal tik jų vadovai galėtų atsakyti. Tačiau mes laukiame jų visoje lietuviškojo veikloje, kad, vyresniesiems išeinant, jie perimtų Lietuvos bylos vadovavimą ir kitus reikalus.

BOSTONO RENGINIAI

Kovo 31 Bostono sporto klubas "Grandis" pradeda ledo rutulio turnyrą Burlington Ice Palace, Burlington, Mass., 9 val. ryto. 7 val. vak. taurių įteikimas laimėtojam ir banketas So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Kovo 31, 7:30 val. vak. Kultūrinis subatvakaris, kuriame bus supažindinimas su knyga "Laisvės besiekiant". Kalbės dr. Elona Marijošūtė-Vaišnienė ir inž. Vytautas Izbičkas.

Balandžio 1 — 10:15 val. ryto mišios. Po mišių koncertas salėje po bažnyčia.

Balandžio 1 — Minkų radijo valandėlės 50 metų sukakties koncertas.

Balandžio 8 — Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone 80 metų sukakties minėjimas ir parapijiečių sueiga.

Gegužės 6 — Motinos dienos minėjimas. Rengia LMF Bostono klubas.

Gegužės 13 — 3 val. vakaras su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytauto Bakšio piano koncertas First and Second Church salėje, Bostone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadienė 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Veda — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

**A.A.
KAZIMIERAI DIDŽIULIENEI**
Kolumbijoj mirus, dukrai Aldonai, sūnums inžinieriams Vytautui ir Algirdui su šeimomis bei kitiems giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Vaclovas ir Marija Butkiai

**A.A.
KAZIMIERAI DIDŽIULIENEI**
mirus, sūnums dr. Vytautui ir Algiiui ir jų šeimoms bei jos dukrai Aldonai reiškia giliausią užuojautą.
*Olga ir Leonardas Brazaičiai
Olga, Kazys, Nijolė ir Algis Bogumirskiai
Jadvyga Gečiauskienė
Teresė ir Algimantas Gečiai
Aleksandra ir Antanas Masioniai*

**A.A.
ADELEI VERŠELIENEI**
mirus, jos dukrą Gražiną Bartkuvienę su šelma ir sūnų Vytautą Veršelį su šelma liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.
*Eugenija ir Klemensas Pralėtikos
Sofija ir Gediminas Klimai
Jūratė ir Peter Fiory
Audronė ir Gediminas Mikalauskai*

**A.A.
ELENAI SALAMONIENEI**
mirus, didellame skausme jungiamės ir reiškia gilią užuojautą vyrui Vincui, dukroms Irenai ir Vidai su šeimomis.
*Valerija Stankuvienė
sūnus Rimas su šelma
ir Algis
duktė Danutė su vyru*

**A.A.
Dantų gydytojai
DR. JULIJAI SKRIPKUIENEI,**
LB narei, mirus, jos vyrui, LB apylinkės sekretoriui, vet. gyd. dr. Stasiui Skripkui, dukrai dr. Aldonai, sūnui inž. Romui su šelma, jos seserims ir broliams, giminėms bei artimiesiems reiškia gilią, nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdimė.
*LB Kearny-Harrison apylinkės
valdyba ir nariai*

**A.A.
ADELEI VERŠELIENEI**
mirus, sūnui Vytautui, dukrai Gražinai Bartkieni ir jų šeimoms reiškia gilią užuojautą.
*Modesta, Juozas ir Vaidas Blazaičiai
Raminta ir Walter Hosp*

**A.A.
ADELEI VERŠELIENEI**
mirus, jos dukrai Gražinai Bartkieni ir šelmai reiškia nuoširdžią užuojautą.
A. Mičulis

**A.A.
ADELEI VERŠELIENEI**
mirus, dukrai Gražinai Bartkieni ir jos šelmai reiškia nuoširdžią užuojautą.
*J. O. Raubos
J. Petrėnas*

**A.A.
DR. JULIJAI SKRIPKIENEI**
mirus, liūdinčią vyrą vet. gyd. Stasį, dukrą dr. Aldoną, sūnų inž. Romą, brolių dr. J. Plikaitį ir seserį Bilaitienę nuoširdžiai užjaučiame.
*Leonilda, Kristina, Rimantas
ir Juozas Giedraičiai*

**A.A.
DR. JULIJAI SKRIPKIENEI**
mirus, liūdinčią vyrą vet. gyd. Stasį, dukrą dr. Aldoną, sūnų inž. Romą, brolių dr. J. Plikaitį ir seserį Bilaitienę nuoširdžiai užjaučiame.
*Amer. - Liet. Gydytojų Dr-ja
New Yorko skyrius*

**A.A.
DR. JULIJAI SKRIPKIENEI**
mirus, reiškia gilią užuojautą jos vyrui dr. S. Skripkui, dukteriai dr. Aldonai, sūnui inž. Romui su šelma ir seseriai A. Bilaitienei su šelma.
Juozas Mėlynis

**Mielus bičiullius
ANELE IR ANTANĄ
STEPANAUSKUS,**
mirus jo mylimai mamytel Lletuvoje, nuoširdžiai užjaučiame.
E. ir K. Šeštakai

**NUOTAIKINGA
PLOKŠTELĖ**

Dainuok ir šok. J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Striugaitė, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, mergužėle, ateisiu, Sapnų pils, Krinita lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Ši ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujausios lietuviškos knygos ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Pasikeitus adresu, malonėkit tuoj pranešti administracijai. Pridėkite taip pat ir senąjį adresą.

"Amber Holidays" MEMBER
**1984 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO**

Balandžio 18	— \$1114.00	Liepos 9	— \$1618.00
Gegužės 9	— 1114.00	Liepos 18	— 1361.00
Gegužės 14	— 1335.00	Rugpjūčio 1	— 1361.00
Gegužės 30	— 1361.00	Rugpjūčio 13	— 1528.00
Birželio 11	— 1315.00	Rugsėjo 5	— 1361.00
Birželio 18	— 1528.00	Rugsėjo 17	— 1127.00
Birželio 20	— 1361.00	Rugsėjo 26	— 1142.00
		Spalio 3	— \$1268.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.
Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lyds vadovai.
Registracijos, informacijos reikalui skambinkite:
1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)
Iš Massachusetts ir Kanados: **1 - 617 - 268 - 8764**
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to change

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Ši savaitgalį Kultūros Židinyje kovo 31, šeštadienį, 7 v.v. Jono Rūtenio poezijos knygos "Šventieji dūmai" pristatymas. Rengia N.Y. šaulių kuopa, kuri tą knygą išleido.

Madų paroda, rengiama Balfio 100-tojo skyriaus, bus gegužės 6, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Parodos dalyvės registruojasi pas Reginą Ridikienę po 7 v.v. tel. 849-0670. Ten registruojasi ir visos rūbų kūrėjos. Stalus iš anksto galima užsisakyti pas Antaną Pumputį — 296-1939.

Aktorius Vitalis Žukauskas, kuriam paskirta 1983 metų teatro premija, balandžio 1 vyks į Bostoną ir ten Minkų radijo valandėlės 50 metų sukaktuviniame koncerte atliks humoristinę programą. Balandžio 15 jis vyks į Ketvirtąją premijų šventę, kuri rengiama Detroito. Rengia Kultūros Taryba.

Kun. Antanas Račkauskas praeitą savaitgalį grįžo iš atostogų, kurias praleido savo namuose Sunny Hills, Fla.

MIRĖ JONAS KARYS Bridgeporte, Conn., kovo 26 vakare mirė Jonas Karys (anksčiau vadynėsis Kareckas) — ekonomistas, numizmatas, buvęs Kauno monetų kalyklos viršininkas, savanoris kūrėjas, išleides šiuos veikalus apie numizmatiką — Nepriklausomos Lietuvos pinigai, Senovės lietuvių pinigai, Numizmatika. Palaidotas kovo 29 Bridgeporte. Buvo gimęs 1903 kovo 4 Skerių kaime, Žaslių valsčiuje, Trakų apskrityje.

KUN. STASIO YLOS MINĖJIMAS

bus balandžio 8, sekmadienį.

Pamaldos 11 v. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Minėjimas 12:30 v. Apreiškimo parapijos salėje. Paskaitą skaitys — dr. VYTAUTAS VYGANTAS Studentai ateitininkai atliks kitą programą.

Užkandžiai

Visi kviečiami

Rengia

NEW YORKO ATEITININKAI

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojantiems tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

New Yorko šaulių kuopos išleista šaulio JONO RŪTENIO poezijos knyga

ŠVENTIEJI DŪMAI

New Yorko visuomenel pristatoma kovo 31, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio patalpose Brooklyne

Knygos įvertinimą daro — KAZYS JANKŪNAS Programoje dalyvauja ir pats autorius, specialiai atvykęs iš Cape Cod.

Programai vadovauja šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ Po programos pabendravimas prie kavutės

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPA

Maironio lituanistinė mokykla Velykų švenčių proga nedirbs balandžio 21, D. Šeštadienį ir balandžio 28, šeštadienį prieš Atvelykį.

N. Y. ramovėnų susirinkimas buvo kovo 22, ketvirtadienį, Kultūros Židinyje. Aptarta eilė einamųjų reikalų, išrinkta nauja valdyba; pirm. dr. Eugenijus Noakas, išdininkas Liudas Tamošaitis, sekretorius Jonas Jankus, narys — Jurgis Šližys. Susirinkimui pirmininkavo Vincas Savukynas.

Maironio mokyklos dešimtoji klasė, baigdama mokslo metus, planuoja išleisti leidinį, kur bus aprašyta jų klasė ir visa mokykla. Leidinys bus iliustruotas, spausdinamas spaustuvėje.

Vytės Nemunėlio — Bernardo Brazdžionio — vaikų poezijos rinktinė — Mažųjų dienos — jau išspausdinta pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Knyga dabar brošiuruojama. Ji tuoj bus pasiųsta į Los Angeles. Knygą leidžia Los Angeles ateitininkai sendraugiai.

Apygardinis šachmatų turnyras įvyko kovo 25, sekmadienį. Iš lietuvių dalyvavo Arūnas Simonaitis, Edvardas Staknys, Linas Kudžma. Pirmą vietą laimėjo latvis Znotinš — 2 1/2 taško. Antrą vietą pasidalino A. Simonaitis ir Karl Berzins po 2 taškus. Ketvirtą vietą — E. Staknys su 1 1/2 taško. Išdalintos laimėjusiomis premijomis.

E. Petrikenė, Milton, N.J., Darbininko spaudai paremti paaukojo 40 dol. Geradariui dėkojame.

Dr. A. Krukas, Woodhaven, N.Y., užsisakydamas Darbininką, spaudai remti pridėjo 40 dol. Spaudos rėmėjui dėkojame.

Iš Philadelphia operos balandžio 9, pirmadienį, 8 val. vak. per televiziją bus transliuojama Čaikovskio opera "Pikų dama". Pagrindiniai solistai: Allan Monk, Regine Crespin, Vladimir Popov. Diriguoja Wolde-mar Nelsson.

DAIL. VLADO ŽILIAUS MENO PARODA

įvyks balandžio 7 - 8 dienomis Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

PARODA LANKOMA: šeštadienį nuo 1 val. iki 9 v.v. sekmadienį nuo 12 val. iki 6 v.v.

ATIDARYMAS balandžio 7, šeštadienį, 6:30 v.v. Po atidarymo — kavutė ir vaišės

Paroda rengiama New Yorko skautininkų "Skautų Aidui" paremti

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

RENGĖJOS

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Eglė Vainius, Real Estate pardavėja, dirba su R. T. Real Estate Agency, Inc., Bay Head, New Jersey. Tel. 295-9700 (namų tel. 295-8493). E. Vainienė priklauso prie South Monmouth ir Ocean County Multiple Listing Service. Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad norite būti E. Vainienės klientais.

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fla. Gerame stovyje ir prie krautuvijų-bankų, kur patogų senesniem žmonėm pasitarauti. Tel. 1-813-360-3553.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00—843-6677.

Harmonija, New Yorko lietuvių jaunimo kvartetas, su pasisekimu pasirodęs įvairiose JAV ir Kanados lietuvių kolonijose, o taip pat ir amerikiečių publikai, gegužės 12 koncertuos Cleavelande, ateitininkų šeimos šventės metu.

KASA praneša taupytojams, kad iki š.m. balandžio 15 dar galima valdžiai priduoti kiekvieno asmens uždario ir mokesčių apskaičiavimą, todėl nėra per vėlu padėti pinigų į IRA pensijos sąskaitą už pereinamus (1983) metus. Kiekvienas dirbęs asmuo gali padėti 2000 dolerių, juos nurašyti nuo metinio uždario sumos ir tuo būdu sumažinti valstybinius mokesčius už praėjusius metus. KASOJE IRA indėliai šiuo metu duoda 11% (11.5% yield) metinių palūkanų, kurios taip pat laisvos nuo mokesčių. Jokiam kitam banke nerasite aukštesnių IRA nuosimčių ir taip pat niekur negausite 9% (9.48% yield) už reguliarias taupymo sąskaitas, arba nuo 10% iki 11% už kitus sertifikatus. Nedelsdami pasiteiraukite KASOJE apie IRA indėlius, apie taupymo sąskaitas, sertifikatus ir apie visų rūšių paslaugas. Adresas: KASA Lithuanian Federal Credit Union, 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: (212) 441-6799. Įstaiga veikia šešias dienas savaitėje.

KADA GRAŽINTA SPAUDOS LAISVĖ?

Kaip žinome, šiemet sueina 80 metų, kaip buvo atšauktas spaudos draudimas. 1864 metais buvo uždrausta spausdinti lietuviškas knygas lotyniškom raidėm. Knygas reikėjo spausdinti tik rusiškom raidėm, bet žmonės nepaklausė draudimo, rusiškom raidėm spausdintų knygų neėmė nė į rankas ir toliau Prūsijoje

į Kennebunkporto vienuolyną praeitą savaitgalį iš Brooklyno buvo išvykę Tėv. Leonardas Andriekus, Tėv. Pranciškus Giedgudas, Tėv. Petras Baniūnas, brolis Tomas Prosevičius. Kovo 24, šeštadienį, Kennebunkporto vienuolynė buvo ne eilinė šventė. Tą dieną Tėv. Vytautas Zakaras darė amžnuosius įžadus. Tėv. Zakaras šiuo metu vadovauja pranciškonų misijai St. Petersburgo, Fla.

Kun. A. Račkausko pagerbimo banketas ryšium su jo kunigystės 50 metų sukaktimi bus gegužės 27, sekmadienį, 1 val. popiet Cordon Bleu salėje, Woodhavene. Šia proga yra leidžiamas leidinėlis, kur bus sudėti sveikinimai ir sukaktuvinių aprašymas. Kas norėtų šia proga įdėti sveikinimą, prašom kreiptis į Pranutę Žuolienę — 296-1205.

PLOKŠTELĖ IŠ VOKIETIJOS

Kur bakūžė samanota. Solisto Ričardo Daunoro įdainuotos dainos ir arijos. Pirmoj pusėj: Kur bakūžė samanota, Auki, berželi, Anoj pusėj Dunojėlio, Ėsk, karvute, Augau aš pas tėvelį, Neturiu aš namelių, Šią naktelę, per naktelę, Išėjo tėvelis į žalią girelę, O, gimtine. Antroj pusėj arijos iš L. van Beethoveno, W.A. Mozarto, A. Thomas, G. Verdi kūrinijų. Su persiuntimu gaunama už 12 dol. Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

spausdino lietuviškas knygas lotyniškom raidėm ir slapta gabe-no į Lietuvą.

Tas draudimas buvo aušauktas 1904 metais — senuoju stiliumi balandžio 24, o naujuoju stiliumi — gegužės 7.

Tiek spaudos draudimas, tiek senasis kalendorius buvo okupantų primestas Lietuvai. Prieš Lietuvą okupuojant 1795, Lietuvoje veikė modernūs Grigaliaus kalendorius, tas pats kurį dabar ir mes vartojame. Okupantai primetė senąjį kalendorių, nes to kalendoriaus laikosi pravoslavų bažnyčia.

Dabar daug kur rengiamasi prisiminti šią sukaktį — 80 metų nuo spaudos draudimo atšaukimo. Reikėtų laikytis ne okupantų primesto kalendoriaus, bet vakarietiškojo. Taigi, spaudos draudimas buvo atšauktas 1904 gegužės 7.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties prisiminimui gaunama dail. Adomo Galdiko piešto šv. Kazimiero portreto spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Taip pat gaunama Aušros Vartų paveikslo spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Persiuntimo išlaidom pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

PATERSON, N.J.

Rekolekcijos lietuviškai

Priešvėlykinis susikaupimas-rekolekcijos Šv. Kazimiero parapijoj Patersone įvyks balandžio 6, 7 ir 8.

Balandžio 6, penktadienį, 7:30 val. vak. bus aukojamos mišios. Mišių metu bus pirmasis pamokslas. Prieš mišias bus klausoma išpažinčių lietuviškai ir angliškai.

Balandžio 7, šeštadienį, 9 val. ryto bus mišios ir pamokslas. Po mišių bus lankomi ligoniai namuose, ligoninėse ar senelių prieglaudose. Parapiečiai, kurių šeimos tokių ligonių ar negalintių atvykti į bažnyčią išpažinties ir priimti šv. komuniją būtų, turi atvykti į parapijos bažnyčią ir kunigą į namus ar ligoninę nusivežti.

Balandžio 7, šeštadienį, 7:30 val. vak. vel bus mišios ir pamokslas. Sekmadienį rekolekcijos baigiamos 10:30 val. lietuviškomis mišiomis ir pamokslu.

Pageidautina, kad parapiečiai, norį atlikti išpažintį, atvyktų į bažnyčią anksčiau, kad neužsistėtų vakarinė rekolekcijų programa. Išpažinčių bus klausoma prieš kiekvienas mišias.

Šias rekolekcijas praves, išpažinčių klausys ir ligonius lankys lietuvių pranciškonų vienuolyno Brooklyne viršininkas Tėvas Leonardas Andriekus.

A.M.

SLIDINĖJIMO IŠKYLA

New Yorko skautų draugovė Šarūnas balandžio 1, sekmadienį, rengia sidinėjimo iškylą į Belleayre Mountains, Pinehill, N.Y.

Visi susirenka 9 v. ryto prie apatinės Lodge valgyklos. Po slidinėjimo planuojama sustoti Mount Pleasant Lodge užkasti prieš pasileidžiant į kelionę namo. Į šią išvyką kviečiami skautiškai nusiteikę jaunimas ir senimas. Informacijos reikalais skambinti: draugininkui Dariui Nemickui — 203 938-9522 arba tėvams — Jonui Ulėnui — 516 673-9750, Evaldai Remezai — 212 740-1526.

Įvairius spaudos darbus atlieka lietuvių pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Atleka švariai, gražiai ir sąžiningai. Skambinti — 212 827-1350.

IŠVYKA KANADON

rengiama Lietuvos vyčių 110 kuopos Maspeth

IŠVYKSTAMA: balandžio 27, penktadienį, 7 val. vak. Autobusai išvyksta nuo V. Atsimainymo parapijos salės ir Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave. sankryžos.

GRIŽTAMA: balandžio 30, pirmadienį, 8 val. vak.

KAINA: 179 dol. asmeniui, miegant dvilim kambary

ĮSKAITOMA: Specialios šv. Kazimiero jubiliejinės mišios Prisikėlimo lietuvių parapijos bažnyčioje Toronte sekmadienį.

Kelionė šešiais moderniais autobusais.

Nakvynės 3 naktis pirmos klasės moteliuose.

Aštuoni valgiai (3 pusryčiai, 3 pietūs, 2 vakarienės) įskaitant vakarienę Skyron Tower (600 pėdų virš Niagara krioklio) ir lietuvišką bufetą Toronte. Linksmavakaris šeštadienio vakare.

Vyno gamyklos apžiūrėjimas šilaurinėj New Yorko valstijos daly. Toronto ir Niagara Falls miestų apžiūrėjimas.

RESERVACIJAS reikia padaryti iš anksto. Paskutinė diena sumokėti pinigų — balandžio 4.

REZERVACIJAS PRIIMA:

Jonas Adomėnas 212 497-5212

Helen Matullonis 212 326-3398

Lottie Uirich 212 478-7642

Adele Dausickas 212 398-3158 arba 212 544-1787